

Ilocano

Title 8
Department of Education

Subtitle 2
Education

Part 1
Public Schools

Chapter

Student Misconduct,
Discipline, School Searches
and Seizures, Reporting
Offenses, Police Interviews
and Arrests, Restitution
for Vandalism, Complaint
Procedure and Investigation
of Discrimination, Harassment
(Including Sexual Harassment),
Bullying and/or Retaliation

19

DAGITI ADMINISTRATIBO A PAGALAGADAN TI HAWAII

PAULO 8

DEPARTAMENTO TI EDUKASION

BABAEN A PAULO 2

EDUKASION

PASET 1

DAGITI PUBLIKO A PAGADALAN

KAPITULO 19

SAAN A NASAYAAT NGA UGALI TI ESTUDIANTE, DISIPLINA,
DAGITI PANAGSUKIMAT KEN PANAGKUMPISKA ITI
PAGADALAN, PANAGIREPORT KADAGITI LABSING, DAGITI
PANAG-INTERVIEW KEN PANAGARESTO TI PULIS,
PANAGBAYAD TI DANYOS PARA ITI BANDALISMO, KEN
WAGAS TI PANAGREKLAMO KEN PANAGIMBESTIGAR ITI
PANANGIDUMDUMA, PANANG-HARASS (KARAMAN TI
SEKSUAL A PANANG-HARASS), PANAG-BULLY
KEN/WENNO PANAGIBALES

- §8-19-20 Danios apaman a maireport dagiti panaglabsing
 §8-19-21 Pannakapaay a panangireport kadagiti class A ken class B a panaglabsing a maar-aramid iti pagadalan; dagiti supapakna

Babaen a kapitulo 6 Dagiti Panag-interview ken Panagaresto ti Pulis

- §8-19-22 Dagiti panag-interview ti pulis iti pagadalan para kadagiti labsing a mainaig iti pagadalan
 §8-19-23 Dagiti panag-interview ti pulis iti pagadalan para kadagiti labsing a saan a mainaig iti pagadalan
 §8-19-24 Dagiti panagaresto ti pulis iti pagadalan

Babaen a kapitulo 7 Panagbayad ti danyos para iti Bandalismo

- §8-19-25 Susungbatan para iti bandalismo
 §8-19-26 Dagiti wagas a maipakat iti bandalismo
 §8-19-27 Nasukatan
 §8-19-28 Nasukatan
 §8-19-29 Nasukatan

Babaen a kapitulo 8 Wagas ti Panagreklamo ken Pannakaimbestigar ti Panangidumduma, Panang-harass (Karaman ti Seksual a Panang-harass), Panag-bully ken/wenno Panagibales

- §8-19-30 Wagas ti panagreklamo
 §8-19-31 Imbestigasion
 §8-19-32 Naituloy nga imbestigasion
 §8-19-33 Tulong iti lengguahe, tulong iti panagsurat, wenno nainkalintegan nga akomodasion
 §8-19-34 Maiparit ti panagibales
 §8-19-35 Karbengan nga agkita ti dadduma a tulong

Nota iti Pakasaritaan: Daytoy a kapitulo ket dakkal ti pannakaibasarna iti “Pagalagadan 21, Mainaig iti Disiplina ti Estudiante” [Epektibo 3/28/64; am 11/29/73; am 5/01/76; R 9/1/82]; “Pagalagadan 3, Mainaig kadagiti Panag-interview ti Pulis ken Pannakaaresto dagiti Estudiante Bayat dagiti Oras ti Panagadal” [Epektibo 9/23/63; am 6/20/77; R 9/1/82]; “Pagalagadan 24, Mainaig iti Panagsigarilio dagiti Estudiante kadagiti Masakupan ti Pagadalan” [Epektibo 3/28/64; R 9/1/82] ti Departamento ti Edukasion.

BABAEN A KAPITULO 1

DAGITI SAPASAP A PROBISION

§8-19-1 Pilosopia. (a) Inyestablisar ken supsuportaran ti Hawaii ti sistema iti publiko nga edukasion iti entero nga estado. Ti inkapilitan a kasasaad ti panagatendar iti pagadalan ket siguradoenna a maaddaan ti estudiante iti gundaway para iti edukasion. Mainayon iti edukasion a naited bayat ti regular a tawen ti panagadal, idiaya ti departamento kadagiti estudiante ti gundaway nga umawat iti kadayonan a panagisuro ken kadagiti serbisio iti edukasion babaen iti self-supporting a programa ti panagadal iti summer iti pagbasaran a boluntario a panagatendar. Nakatutok ti departamento a:

- (1) Mangipaay iti estudiante kadagiti kasayaatan a kondision ti panagadal;
- (2) Agpili kadagiti maitutop a manursuro para iti panagadal dagiti estudiante; ken
- (3) Dadduma pay a programa a makatulong iti estudiante nga agballigi.

Idi 1996, rinugian ti departamento ti panagtitinnulong ken addaan sistema a panagbalbaliw a maaw-awagan iti Komprehensibo a Sistema ti Suporta iti Estudiante (Comprehensive Student Support System, CSSS), a mangipaay iti agtultuloy a suporta iti aglawlaw ti akademia, kagimongan, emosion, ken pisikal ken kadagiti serbisio kadagiti amin nga estudiante tapno mapalaka ti panagadalda ken ti pannakatun-oyda kadagiti nangatao nga istandard ti edukasion. Ti CSSS a komunidad dagiti maseknan ken sumuporta a relasion dagiti estudiante, manursuro, pamilya, ken ahensia nga agtitinnulong a mangiduras iti maitutop iti panawen ken maitutop a serbisio para kadagiti amin nga estudiante. Ti gandat ti sistema ti pagadalan ket ti mangipaay iti kapadasan iti panagadal iti natalged, managaywan, mannaripato, ken naurnos nga aglawlaw ti panagisuro ken panagadal.

(b) Pagrebbengan ti tunggal estudiante nga ipakita ti nadayaw, responsable, saan a manangidumduma, natalged, ken dagiti etikal a tignay iti departamento ti transportasion, wenna bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad iti uneg wenna ruar ti sanikua ti pagadalan. Suportaran daytoy ti departamento babaen iti pannakaiyestablisar kadagiti proaktibo a sistema ti diskarte iti disiplina iti entero nga pagadalan.

(c) Nupay kasta, nu labsingen ti tignay ti estudiante dagiti nayestablisar a pagalagadan, pagannurutan, wenna regulasion ti departamento, estado wenna lokal a linteg, mabalin nga ipakat ti departamento ti maitutop a pangdisiplina nga aksion kas mayannatop iti daytoy a kapitulo. Ti panggep ti imatonan ti pagadalan a disiplina ket tapno:

- (1) Maidur-as ken mataginayon ti natalged nga aglawlaw ti edukasion;
- (2) Isuro ken bigbigen ti nasayaat a tignay a pagimbagan iti proseso ti edukasion ken bukod a panagduras;
- (3) Malapdan dagiti estudiante manipud kadagiti aramid a makasinga iti panggep ti edukasion wenna makadadael iti bukod a biag, wenna maisupadi iti kagimongan;

- (4) Mamentenar ti umiso nga ugali ti estudiante tapno masigurado a saan a masinga dagiti aktibidad ken pagrebbengan ti edukasion; ken
- (5) Mapasardeng ti panangidumduma (karaman ti saan a maiyannatup iti linteg a panangidumduma), panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), wenno panag-bully a maibusor iti estudiante maibasar iti protektado a klase.

(d) Ti trabahador ti edukasion nga mangar-aramid wenno makipaspaset iti programa ti pagadalan, aktibidad, wenno akem nga inisponsoran wenno inaprobaran ti departamento, wenno naarkila a makipaset iti pannakaisayangkat ti akem iti edukasion, ket addaan iti nainkalintegang a panangnamnama a nawaya manipud iti saan a nainkalintegang a pannakasinga ken pangta iti pannakagulo wenno kadagiti aramid a naranggas, wenno isuda a dua, nga aramiden kadakuada dagiti estudiante.

(e) Kas nayon ti pangdisiplina nga aksion a naadaw manipud iti daytoy a kapitulo, panagbayad ti danios para iti bandalismo wenno panagbaybay-a ket nasken a maaramid kas mayannatop kadagiti probision daytoy a kapitulo. Ti panggep ti panagbayad ti danios ket tapno malapdan dagiti aramid a bandalismo ken panagbaybay-a ken tapno masigurado ti pannakaisubli ti nagastos iti nadadael nga sanikua ti publiko babaen kadagiti aramid a bandalismo ken panagbaybay-a.

(f) Nu dadduma nasken para kadagiti opisial ti pulis ti mang-interview kadagiti estudiante wenno mangkustudiar kadakuada. Nairanta met daytoy a kapitulo tapno masakniban dagiti karbengan ken interes dagiti estudiante a makipaspaset, a makikooperar kadagiti opisial ti pulis iti panangaramidda iti trabahoda, tapno mapreserba ti aglawlaw ti pagadalan, ken tapno mailadawan dagiti pagrebbengan dagiti empleado ti pagadalan. [Epektibo 9/1/82; am 5/23/86; am ken comp 7/19/93; am ken comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-1101, 302A-1112)

§8-19-2 Dagiti Depenision. Kas nausar iti daytoy a kapitulo:

Ti “Abusado a lengguahe” ket dagiti naiyebkas a mensahe nga agusar kadagiti sao a saan a maitutop a wagas ken mabalin a karaman ti ngem saan a limitado iti panagilunod, panagbirngas, wenno kinasaw.

Ti “Asulto” ket ti inggagara, sipupuot, awanan kinaannad, wenno gapu iti panagbaybay-a a panangdangran iti bagi wenno panangdangran iti bagi ti sabali a tao nga addaan man wenno awan ti delikado a gamit.

Ti “Panag-bully” ket ti aniaman nga insurat, inyebkas, grapiko, wenno napsikalan a tignay a makasakit, makadangran, makaibabain wenno mangbutbuteng iti maysa nga estudiante, karaman dagiti addaan iti protektado a saad iti klase, nga umdas a nakaro, agtultuloy, wenno agsaknap a makapataud iti pamutbuteng, panagpangta, wenno makaabuso nga aglawlaw ti edukasion.

Ti “Panagtakaw” ket ti iseserrek wenno panagtalinaed nga awan ti pammalubos ti pagadalan iti pasdek a kukua wenno patpatarayen ti departamento nga addaan iti ranta nga agaramid iti labsing a maibusor iti maysa a tao, wenno maibusor iti sanikua ti pagadalan wenno dadduma pay a sanikua nga adda iti pagadalan.

“Dagiti Serbisio iti Pagimbagan ti Ubing” ket dagiti Serbisio iti Pagimbagan ti Ubing ti Departamento dagiti Serbisio iti Tao ti Estado ti Hawaii.

Ti “Sangay ti Isusurot Kadagiti Karbengan a Sibil” ket ti entidad iti uneg ti departamento a responsable a mangwanawan ken/wenno mangaramid kadagiti panagimbestiga iti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), ken/wenno kadagiti reklamo iti panag-bully a nailadawan iti daytoy a kapitulo.

Ti “Panaglangan iti klase” ket ti saan a napalubusan a panaglangan ti estudiante manipud iti klase.

Ti “Mangimatmaton iti complex area” ket ti kangrunaan nga opisial ti administratibo iti complex area ken kadagiti masakupan ti pagadalan iti dayta a lugar.

Ti “Kontrabando” ket dagiti sanikua, malaksid iti saan a nainkalinteg nga aramiden wenno ikutan, nga, kas iti ibatad dagiti pagalagadan ti lokal a pagadalan, ket maiparit kadagiti masakupan ti pagadalan nga iti napalabas ket nakaigapu iti pannakadangan ti bagi wenno pannakaistorbo dagiti operasion ti pagadalan.

Ti “Kontrolado a substansia” ket droga wenno substansia kas nailadawan kadagiti paset I agingga V iti kapitulo 329, Dagiti Narebisar a Paglintegan ti Hawaii.

Ti “Panangatur ken pannakitungtong iti estudiante” ket makipagkita ti estudiante iti administrador, (kadagiti) manursuroda, ken/wenno nagannak ken umawat iti pannakaisuro a mangipakita iti maitutop a tignay.

Ti “Panangikkat iti krisis” ket ti emerhensia a dagus a pannakaikkat ti estudiante manipud iti pagadalan, gapu ta ti ugali ti estudiante ket mangipakita iti nabatad, insigida a pangta iti pisikal a kinatalged ti bukodna wenno dagiti dadduma, wenno nakaro a makaistorbo ti estudiante isu a kasapulan ti dagus a pannakaikkat ti estudiante tapno mapreserba ti karbengan dagiti dadduma nga estudiante tapno maituloyda ti edukasionda a nawaya manipud iti saan a maitutop a pannakaistorbo.

Ti “Cyberbullying” ket dagiti aramid a maisayangkat iti elektroniko a wagas, karaman ti ngem saan a limitado kadagiti maipasa babaen iti Internet, selpon, wenno dadduma a wireless nga aparato nga aramiden ti maysa nga estudiante iti sabali nga estudiante wenno empleado ti departamento a makasakit, makadangan, makaibabain, wenno makabutbuteng iti estudiante wenno empleado; ken umdas a nakaro, agtultuloy, wenno agsaknap a makapataud iti pamutbuteng, panagpangta, wenno makaabuso nga aglawlaw ti edukasion. Mabalin a mapasamak ti cyberbullying:

- (1) Iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, wenno iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan;
- (2) Babaen iti sistema iti datos ti departamento nga awan ti awtorisado ti departamento a komunikasion; wenno

(3) Babaen iti network ti kompiuter iti ruar ti kampus, nu ti ugali ket makaapekto iti aglawlaw ti edukasion.

Malaksid iti daytoy, mabalin met a maibasar ti cyberbullying iti protektado a klase ti tao, karaman ti ngem saan a limitado iti, puli, kolor, relihion, seks, seksual nga orientasion, pakabigbigan a gender, panangiyebkas iti gender, edad, naggapuan a nasion, kapuunan, disabilidad, pisikal nga itsura ken galad, ken estado iti kagimongan ken ekonomia.

Ti “Delikado nga instrumento, wenno ‘substansia’” ket ti aniaman a sumabog nga alikamen, instrumento, wenno kemikal, sibibiag man wenno saan, nga iti wagas ti pannakausarna ket ammo a mabalin a makapataud iti pannakatay wenno pannakadangran ti bagi. Ti pagarigan dagiti nasao a banag ket karaman ti ngem saan a limitado kadagiti kutsilio, tubo nga alikamen ti bomba, paputok, targas, maso, dagiti armas iti martial arts kas kadagiti pang-or ken ibabato nga star; ken dagiti awan biagna a bambanag kas kadagiti tubo, pang-or, wenno baseball bat nga iwasawas iti maysa a tao iti wagas a panangsurdo a makaigapu wenno makaipangta iti dunor ti bagi.

Ti “Delikado nga armas” ket dagiti instrumento a ti nakaidesenioan ken panggaep ket tapno mangipatay iti dunor ti bagi wenno pannakatay. Dagiti pangarigan dagiti kastoy nga instrumento ket karaman ti ngem saan a limitado iti dirk, punial, kimmulibangbang a kutsilio, baente-nuebe, blackjack, palsuot, billy, metal knuckles, wenno dadduma pay nga armas a makaipatay iti dunor ti bagi wenno pannakatay.

Ti “Departamento” ket ti departamento ti edukasion.

Ti “Detension” ket ti panamagtalinaed ti maysa nga estudiante iti kampus ti pagadalan bayat ti oras nga awan klase tapno makalikagum nga agaramid ti estudiante iti pang-edukasion wenno dadduma pay nga aktibidad iti uneg ti pagadalan kas irekomenda dagiti opisial ti pagadalan a kas pangdisiplina nga aksion para iti saan a nasayaat nga ugali ti estudiante.

Ti “Pangdisiplina a panangiyakar” ket ti pannakaikkat ti estudiante manipud iti pagadalan a sumsumrekanna kas resulta ti panaglabsing iti seksion 8-19-6. Ti pangdisiplina a panangiyakar ket saan a karaman dagiti kaso a karaman ti pannakarebokar dagiti mailaksid iti heograpiko iti babaen ti kapitulo 13 ti paulo 8 iti babaen dagiti pasamak a saanen a balido ti panggep ti panangipalubos iti pannakailaksid ti heograpiko.

Ti “Panangidumduma” ket ti pannakailaksid iti pannakipartisipar iti wenno panangipaidam kadagiti benepisio iti panangimaton ti departamento kadagiti programana iti edukasion ken aktibidad, wenno nu saan ket ti panangtrato iti estudiante iti naiduma a wagas a maibasar iti protektado a klase.

Ti “Dismissal” ket ti pannakaikkat ti estudiante manipud kadagiti publiko nga pagadalan iti Hawaii para iti nabatbati a paset ti tawen ti panagadal wenno ti panawen a saan a nababbaba ngem maysa a tawen ti kalendario gapu kadagiti panaglabsing iti armas a pumutok.

Ti “saan nga apag-isu nga ugali” ket dagiti sumaganad nga aksion wenno aktibidad iti kampus wenno dadduma a masakupan ti departamento, iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan:

(1) Pannakipaset iti pannakikabil wenno panagpangta, wenno iti

naranggas wenno nalaaw a tignay a kas iti panagpukkaw wenno panagiriak, wenno isuda a dua;

- (2) Panagaramid kadagiti saan a naikalintegang a ringgor tapno makaigapu iti pannakaistorbo dagiti gagangay nga operasion ti pagadalan;
- (3) Panagaramid iti aniaman nga opensibo a naranggas a panagsao, tignay, wenno panangipakita, wenno panangibaga iti abusado a sao iti siasinoman a tao nga adda, a mabalin a makapataud iti naranggas a tignay;
- (4) Panagaramid iti delikado wenno pisikal nga opensibo a kondision babaen iti aniaman a tignay a saan a naaramid babaen iti aniaman nga awtorisado a lisensia wenno permiso;
- (5) Pananglapped iti siasinoman a tao iti pangpubliko nga pagadalan para iti panggep a panagpakaasi wenno panagpalama wenno aniaman pay a kita ti tulong; wenno
- (6) Saan a maitutop a pisikal a kontak a karaman ti ngem saan a limitado iti adda pammalubosna a pannakinaig wenno adda pammalubosna a panangsagid kadagiti paset ti bagi, wenno isuda a dua.

Ti “Ramramit ti droga” ket ti aniaman nga alikamen, produkto, wenno materiales, wenno kombinasion dagitoy a mausar, nairanta nga usaren, wenno nadisenio a mausar, iti panagmula, panagani, panagaramid, panagidulin, panagikarga, panangilemmeng, panangiindikasion, pananglang-ab, wenno iti panangiusar iti bagi iti kontrolado a substansia a lumabsing iti daytoy a kapitulo. Karaman daytoy ti, ngem saan a limitado iti:

- (1) Dagiti kit, aparato, alikamen, pagilasin a gin, pagtimbang, blender, malukong, pagkargaan, kutsara, kapsula, lobo, sobre, dadduma pay a banag nga inusar, nairanta a mausar, wenno nairanta a mausar iti panagisana, panagproseso, panagkiwar, panagidulin, wenno panangidulin kadagiti kontrolado a substansia;
- (2) Dagiti hypodermic a ringgilia, dagum, ken dadduma a nausar a banag, nairanta a mausar, wenno nadisenio nga usaren babaen iti panangiindikasion kadagiti kontrolado a substansia iti bagi ti tao;
- (3) Dagiti bambanag a nausar, nairanta a mausar, wenno nadisenio a mausar iti panangkaan, pananglang-ab, wenno panagusar iti marijuana, cocaine, hashish, wenno lana ti hashish, wenno porma ti methamphetamine, wenno dagiti anabolic nga steroid iti bagi ti tao, kas iti:
 - (A) Metal, kayo, sarming, acrylic, bato, plastik, wenno ceramic a tubo, tubo ti danum, pagsigarilio ken karburador a maskara, dagiti roach clip; kayatna a sawen dagiti bambanag a mausar a pangtengngel kadagiti agap-apoy a materiales kas kadagiti sigarilio a marijuana, a bimmassiten unay wenno immababan tapno maiggaman ti ima;
 - (B) Dagiti babassit a kutsara ti cocaine, ken dagiti vial ti cocaine, bong, ice a tubo, wenno chiller; ken

- (C) Aniaman ken amin a dadduma a ramramit ti droga kas nailadawan ken naipalawag a maiyannatup iti seksion 329-1, Dagiti Narebisar a Pagalagadan ti Hawaii.

Ti “Trabahador iti edukasion” ket ti siasinoman nga administrador, espesialista, tagabalakad, manursuro, wenno empleado ti departamento, wenno tao a boluntario iti programa ti pagadalan, aktibidad, wenno akem nga inisponsoran wenno inaprobaran ti departamento, wenno siasinoman a tao a paspasueldoan ti departamento iti kontrata a pagbasaran ken kapaset iti panangisayangkat iti akem iti edukasion.

Ti “Panagkikil” ket aramid nga maaramidan ti tao nga:

- (1) Panangala, wenno addaan kontrol, iti sanikua wenno dagiti serbisio ti sabali nga addaan iti ranta nga ipaidam iti dayta a tao ti sanikua wenno dagiti serbisio babaen iti sao a panagpangta wenno ugali tapno:
- (A) Makaigapu iti dunor ti bagi iti masangoanan iti tao a napangtaan wenno iti siasinoman a sabali a tao;
 - (B) Makaigapu iti pannakadadael ti sanikua;
 - (C) Pisikal nga ikulong wenno lapdan ti tao a napangtaan wenno siasinoman a sabali a tao;
 - (D) Ipalgak ti palimed wenno ipablaak ti maysa nga impormasion, pudno man wenno palso, a makapataud nga agpasar dagiti dadduma a tao iti gura, pannakalais, wenno pannakauyaw, wenno tapno madadaelan ti dayaw wenno reputasion iti negosio dayta a tao;
 - (E) Iparang ti aniaman nga impormasion nga ilelemmeng ti tao a napangtaan wenno siasinoman a sabali a tao;
 - (F) Agtestimonio a mangipaay iti impormasion, wenno mangipaidam iti testimonio wenno impormasion maipapan iti legal nga darum wenno depensa;
 - (G) Ipakat wenno pendingen ti aksion a kas agserserbi iti publiko, wenno makaigapu iti publiko a mangpakat wenno mangpending it nasao nga aksion;
 - (H) Patauden wenno ituloy ti welga, boykot, wenno dadduma a kapada a kolektibo nga aksion, tapno maala ti sanikua a saan a makiddaw wenno maawat para iti benepisio ti grupo nga ibagbagian ti estudiante; wenno
 - (I) Agaramid iti aniaman a dadduma a tignay a saan a mismo nga umdas a makabenepisio iti tao a mangar-aramid iti tignay ngem matantia a nakaro a makadangran iti sabali a tao a mainaig iti salun-at, kinatalged, edukasion, negosio, ayab, karera, pinansial a kasasaad, reputasion, wenno personal a relasion dayta a tao;
- (2) Piliten wenno iduron ti sabali a tao a makiraman iti ugali a dayta nga tao ket adda ligal a karbenganna nga agkedked wenno agkedked manipud iti ugali a dayta a tao ket addaan ligal a karbengan a makiraman babaen iti sao a panagpangta wenno ugali a mangaramid iti aniaman kadagiti aksion a nakasurat iti parapo (A) agingga iti (I) iti daytoy a depinision; wenno

- (3) Agaramid wenno gastoan ti aniaman nga ekstension ti utang, wenno kolektaen ti aniaman nga ekstension ti utang babaen iti panagkikil a wagas.

Ti “Pannakikabil” ket ti panangirugi wenno panangdurug iti pisikal a kontak a karaman iti pungtot wenno kinaranggas. Karaman iti pannakikabil ti ngem saan a limitado iti:

- (1) Pannakipaset iti agpada a pisikal a kontak a karaman ti pungtot wenno kinaranggas;
- (2) Panangsurdo, panangriribuk, panagpangta, wenno panangbutbuteng kadagiti dadduma a makapataud iti pisikal a kontak a karaman ti pungtot wenno kinaranggas;
- (3) Pisikal a panagibales gapu iti panangsurdo, panag-harass, panagpangta, wenno panangbutbuteng a tignay; berbal a panagkarit; wenno
- (4) Pisikal a panangsuporta iti laban babaen iti presensia wenno panangparegta ti maysa a tao.

Ti “armas a pumutok” ket kaipapananna:

- (1) Aniaman nga armas a karaman ti ngem saan a limitado iti paltog ti agdadamo, bakshat, eskupita a karaman dagiti BB a paltog, pellet a paltog, paintball a paltog, wenno paltog a pana wenno aniaman pay a dadduma nga instrumento a makapataud wenno naidisenio tapno wenno sisasagana a maaramid a mangpataud iti projectile;
- (2) Ti frame wenno receiver ti aniaman a kasta nga armas;
- (3) Aniaman a maffler wenno silencer iti armas a pumutok; wenno
- (4) Aniaman a makadangran a banag. Ti termino a “makadadael a banag” ket:
 - (A) Aniaman a sumabog, makapuor, wenno makasabidong a gas:
 - (i) Bomba;
 - (ii) Granada;
 - (iii) Rocket nga adda pampasabogna;
 - (iv) Missile nga addaan iti pangpasabog na wenno makapuor a charge;
 - (v) Dinamita; wenno
 - (vi) Alikamen nga umarngi iti aniaman kadagiti alikamen a nailadawan iti immuna a paset;
 - (B) Aniaman a klase ti armas a, wenno sidadaan a mabaliwan tapno makapataud iti projectile, karaman ngem saan a limitado iti armas a makapataud iti projectile babaen iti pangpasabog wenno dadduma pay a mangpataud; wenno
 - (C) Aniaman a kombinasion wenno paset ti aniaman a disenio wenno nairanta a mausar iti panangaramid iti aniaman nga alikamen a nailadawan dita ngato, a manipud iti daytoy ken sidadaan a mabuo kas makadadael a banag.

Ti “panagpalsipika” ket:

- (1) Panagpirma ti estudiante malaksid iti bukod a nagan ti estudiante iti maysa a dokumento wenno;
- (2) Ti ilegal a panagaramid wenno panagkopia kadagiti materiales kas kadagiti tiket iti panagur-or wenno dagiti okasion ti isports.

Ti “panagsugal” ket ti panagpusta wenno panangipeggad iti banag nga adda balorna maibasar iti pagtungpalan ti maysa a salisal nga inggasatan wenno iti pagbanagan iti mapasamak iti masangoanan a saan a kontrol wenno maimpluensiaan dayta a tao, inton mapagtulagan wenno agkinnaawatan nga umawat ti maysa a tao iti banag nga adda balorna nu mapasamak ti maysa a banag. Saan a karaman ti panagsugal kadagiti lehitimo a transaksion ti negosio a mabigbig maibasar kadagiti linteg ti kontrata, karaman ti ngem saan a limitado kadagiti kontrata para iti panagatang wenno panaglako iti masangoanan a petsa kadagiti seguridad wenno tagilako, ken dagiti katulagan tapno masubadan ti pannakalugi gapu iti saan a mapakpakadaan a pasamak, karaman ngem saan a limitado kadagiti kontrata ti danios wenno garantia ken seguro ti biag, salun-at, wenno aksidente.

Ti “panangiyebkas iti gender” ket ti wagas a panangirepresentar wenno pannakaiyebkas ti kinatao kadagiti dadduma, masansan a babaen iti tignay, kawes, estilo ti buok, dagiti aktibidad, boses, wenno manerismo.

Ti “pakabigbigan a gender” ket ti akin-uneg, ti marikna iti uneg a kinalalaki, kinababai, wenno dadduma pay, maiduma man wenno saan ti mainaig iti gender a pakaam-ammoan manipud iti sikolohia wenno naituding a seks iti pannakaipasngay. Tunggal maysa ket addaan iti pakabigbigan a gender.

Ti “panang-harass” ket ti aniaman a panangpangta, pananginsulto, wenno agresibo a kondikta, a mabalin a maisurat, maiyebkas wenno napisikalan, ken maiturong iti estudiante, karaman dagiti addaan iti protektado nga istado ti klase. Ti ugali a panang-harass ket nasken nga addaan iti epekto nga:

- (1) Panangikabil iti estudiante iti naikalinteg a panagbuteng a madangran ti kinatao wenno sanikuana;
- (2) Pannakigamulo iti panagadal, gundaway wenno benepisio iti edukasion ti estudiante; wenno
- (3) Panangistorbo iti naurnos nga operasion ti pagadalan.

Ti “hazing” ket ti aniaman nga ugali wenno wagas a pangsuot iti aniaman nga organisasyon wenno aktibidad ti estudiante, iti man kampus wenno dadduma a masakupan ti departamento, iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan, a nairanta wenno awanan annad a makairisgo iti pisikal wenno mental a salun-at ti siasinoman nga estudiante. Ti nasao a ugali ket karaman ti, ngem saan a limitado iti panagbaut, panagdanog, panagbirngas, pinilit a kalisteniks, pannakaituyang iti klima, pinilit a panangkaan iti aniaman a makan wenno arak, inumen, droga wenno dadduma a substansia, saan a disente a pannakaituyang, wenno aniaman a dadduma a panangtrato wenno pinilit a pisikal nga aktibidad a mabalin a makaapekto iti saan a nasayaat ti pisikal wenno mental a salun-at, wenno isuda a dua, wenno iti kinatalged ti siasinoman nga

estudiante, wenko mangipadalan iti siasinoman nga estudiante iti nalabes nga istres ti panunot, karaman ti panangipaidam iti turog wenko inana, napaut a pannakaisina, wenko personal a pannakaibabain.

Ti “panag-hijack” ket ti panangkikil iti sabali a tao babaen iti pangta wenko mapatta-patta a pangta.

Ti “homicide” ket ti makaigapu iti ipapatay ti sabali a tao.

Ti “saan a maitutop wenko kwestionable a panagusar, wenko isuda a dua, kadagiti materiales ken alikamen ti internet” ket inton saan a suroten ti estudiante dagiti pagalagadan iti teknolohia ti estado ti departamento ken tukad ti pagadalan. Dagiti pangarigan ti saan a maitutop wenko kwestionable a panagusar iti kompiuter ken kadagiti pammataudan ti network ti departamento ket karaman ti ngem saan a limitado iti panangiddep wenko panangliklik kadagiti filter, software ti sugal, software a pangibingay iti musika, wenko dagiti ladawan a seksual a naparang ken kadagiti litrato a saan a sumuporta iti mision ken panggep ti departamento.

Ti “illegal nga agas” ket dagiti substansia, ti panagtagikua, panagiwaras, panangtumar, panagaramid, panagusar, panagilako, wenko panagitulod, a maiparit ti kapitulo 329, Dagiti Narebisar a Paglintegan ti Hawaii ken kapitulo 712, paset IV, Dagiti Narebisar a Paglintegan ti Hawaii.

Ti “dagus a pannakibaet” ket dagiti nairanta a pang-individwal a serbisio a maidiaya iti kabiitan a mabalin, ngem saan a nalablabes ngem pitopulo-ket-dua nga oras kalpasan a maawat ti reklamo, iti aniaman iti wenko isuda a dua nga mairekreklamo/biktima wenko respondent a karaman iti reklamo a kas maitutop tapno proteheran dagiti estudiante manipud iti posible a panang-harass wenko panag-bully, karaman ti panangidumduma iti puli, seks, wenko disabilidad, panang-harass wenko panag-bully. Dagiti dagus a pannakibaet ket mabalin nga idiaya sakbay ti imbestigasion wenko bayat a nakapending ti imbestigasion. Dagiti dagus a pannakibaet a nakapending ti imbestigasionna ken mabalin a karaman ti balakad, pannakayatiddug ti tiempo wenko dadduma a mainaig iti kurso a panagbaliw, panangmodipikar iti trabaho wenko kadagiti iskediul ti klase, dagiti serbisio nga eskort iti kampus, dagiti panangipagel iti kontak iti nagbaetan dagiti partido, dagiti panaglangan, ngumato a pannakabantay ken pannakawanawan dagiti partikular a paset ti kampus, wenko dadduma a kapadpada nga akomodasion. Dagiti dagus a pannakibaet ket mabalin nga ipaulog ti departamento iti case-by-case ken temporario a pagbasaran kalpasan a maawat ti abiso ti reklamo ken sakbay dagiti resulta — ti imbestigasion, disiplina, wenko remedio — ket maikeddeng. Dagitoy nga addang ket mabalin a maipaulog tapno mapreserba ti kapadpagan ti nagreklamo/biktima iti edukasion, masigurado ti kinatalged dagiti amin a partido ken ti nalawlaw a komunidad ti departamento, mapagtalinaed ti integridad ti proseso ti panagimbestiga ken/wenko panangrisut, ken malapdan ti panagibales. Dagiti dagus a pannakibaet ket sidadaan kadagiti amin a paset ti imbestigasion. Mabalinda a maamiendaran wenko maiyatrang kas makaala iti kanayonan nga impormasion.

Ti “Nairanta iti individwal a panagisuro mainaig kadagiti problema iti tignay ti estudiante” ket kas resulta ti pangdisiplina nga aksion a maawat ti estudiante iti

indibidwal a pannakaisuro a nangnangruna a mainaig kadagiti problema a tignay ti estudiante. Dagiti pangarigan iti nairanta iti indibidwal a panagisuro ket karaman ti ngem saan a limitado iti pannakapatanur ken pannakaipatungpal dagiti plano a suporta iti tignay, panangbukel kadagiti kontrata iti tignay wenno panagsanay iti kabaelan iti kagimungan, wenno ti kombinasion dagitoy.

Ti “kinasukir” ket ti saan a panangikaskaso wenno panagkedked nga agtungpal iti bilin a nainkalintegang nga ited ti manursuro, opisial, wenno empleado ti departamento.

Ti “pannakasuspensio iti uneg ti pagadalan” ket nu temporario a maikkat ti estudiante manipud iti programana iti pagadalan para kadagiti pangdisiplina a panggep ngem agtalinaed a direkta a wanawanan ti empleado ti pagadalan tapno makumpleto ti trabaho iti panagadal.

Ti “Interim nga alternatibo a pakaaramidan ti panagadal” wenno “IAES” ket ti temporario a pannakaikabil ti estudiante a nasuspende wenno naikkat manipud iti agdama a nakaikabilanna iti edukasion para kadagiti panggep a pangdisiplina nga agtultuloy a makaawat ti estudiante kadagiti serbisio ti edukasion tapno mapalubosan isuna nga agtultuloy a makapaset iti sapa sapang kurikulum ti edukasion ken tapno makadur-as iti panangtun-oy kadagiti kalat a naikabil iti IEP ti estudiante.

Ti “panagusar iti makabartek a banag” ket ti panagusar iti aniaman a substansia, a makaigapu iti makadistorbo iti normal a panagandar ti pisikal a bagi wenno panunot karaman ngem saan a limitado iti alkohol.

Ti “laser pen/pointer” ket ti aparato a mangpataud iti nalawag a laser a lawag nga agparang a kasla tulnek iti aniaman a banda a panakiturunganna ken awanan iti awtorisado a panggep ken usarna iti departamento. Malaksid nu mapalubosan, ti panagtagikua wenno panagusar ket maiparit iti kampus, wenno dadduma pay a masakupan ti departamento, iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan.

Ti “ipapanaw iti kampus nga awan pammalubosna” ket ti ipapanaw kadagiti masakupan ti pagadalan, pasilidad ti departamento, wenno programa ti departamento a saan a dimmawat nga immuna iti pammalubos manipud kadagiti opisial ti pagadalan.

“Dagiti nababa ti intensidadna a problema iti tignay” ket dagidiay a tignay a manmano a maipakita, apagbiit a maaramid, ken saan nga agbanag iti nakaro a pakadangan.

Ti “koreo” wenno “maibuson” ket dagiti dokumento a maipatulod babaen iti:

- (1) Regular a koreo;
- (2) Sertipikado a koreo; wenno
- (3) Makiddaw a maisubli ti resibo.

Ti “saan a nakaro a problema iti tignay” ket ti panangipakita kadagiti nababa ti intensidadna a problema iti tignay a mabalin a karaman ti, ngem saan a limitado kadagiti sumaganad.

- (1) Ti “panangsukir/saan a panagrespeto/saan a panagtulnog” ket nu agaramid ti estudiante iti apagbiit wenno nababa ti intensidadna a pannakapaay a sumungbat kadagiti kiddaw ti nataengan;

- (2) Ti “panangisturbo” ket nu agaramid ti estudiante iti nababa ti intensidadna, saan a maitutop a panangisturbo;
- (3) Ti “panaglabsing iti mairekomenda a kawes” ket nu agsuot ti estudiante iti kawes a saan nga umannatup kadagiti pagalagadan iti mairekomenda a kawes nga inkeddeng ti pagadalan;
- (4) Ti “saan a maitutop a lengguahe” ket nu agiyebkas ti estudiante iti nababa ti intensidadna a pannakadakamat ti saan a maitutop a lengguahe;
- (5) Ti “pisikal a kontak” ket nu agaramid ti estudiante iti saan a nakato, saan a maitutop a pisikal a kontak;
- (6) Ti “saan nga umiso a panagusar iti sanikua” ket nu makipaset ti estudiante iti nababa ti intensidadna a saan nga umiso a panagusar iti sanikua;
- (7) Ti “maladaw” ket nu sumangpet ti estudiante iti pagadalan kalpasan a nangrugin ti eskuela, wenno simmangpet ti estudiante iti klase kalpasan a nangrugin ti klase, wenno isuda a dua.

Ti “panagbaybay-a” ket ti pannakapaay nga agannad a kas iti aramiden ti naannad a tao iti isu met laeng a situasion a makapataud iti pannakadangran ti tao, pannakapukaw, pannakadadael, pannakabittak, wenno pannakapirdi dagiti libro, alikamen, wenno suplay ti pagadalan.

Ti “nagannak” ket ti natural wenno legal a nagannak, legal a tagaaywan wenno dadduma a legal a mangtartaripato iti estudiante. Para kadagiti estudiante nga agtawen iti sangapulo-ket-walo wenno natataengan pay, amin a karbengan ti nagannak ditoy ket maiyakar iti estudiante, malaksid nu ti natural wenno legal a nagannak, legal a tagaaywan wenno dadduma a legal a mangtartaripato iti estudiante ket legal a makaala iti karbengan nga agdesision para iti estudiante.

Ti “pannakadadael ti sanikua” wenno “bandalismo” ket ti:

- (1) Panangdadael iti sanikua ti pagadalan wenno ti sabali a tao;
- (2) Panangdadael wenno panangpaalas iti sanikua wenno pasilidad ti pagadalan; wenno
- (3) Panangdadael wenno panangpaalas kadagiti materiales ti pagadalan, kas iti ngem saan a limitado kadagiti planner, nametag a pakabigbigan, wenno kard ti taraon.

Ti “maprotektaran a klase/pagbasaran” para kadagiti panggep daytoy a kapitulo ket karaman ti puli, kolor, relihion, seks, seksual nga orientasion, pakabigbigan a gender, pannakaiyebkas ti gender, edad, naggapuan a pagilian, kapuunan, disabilidad, pisikal nga itsura ken galad, ken saad iti kagimongan ken ekonomia.

Ti “remedio” ket dagiti nairanta iti indibidual a serbisio iti panagturpos ti imbestigasion a mangtaginayon iti kapadasan iti edukasion wenno mangisigurado iti kinatalged dagiti amin nga estudiante ken ti nalawlawa a komunidad ti departamento. Dagiti remedio dagiti estudiante ket mabalin a karaman, ngem saan a limitado iti, pannakabaliw dagiti eskediul iti akademia ken aramiden iti kurso, ken ti pannakaipaay kadagiti serbisio iti akademia, medikal ken sikolohikal a suporta.

Ti “panangipaay iti falso nga alarma” ket nu ti estudiante ket makaigapu iti falso nga alarma iti apoy wenna dadduma nga emerhensia a maiturong iti wenna iti uneg ti opisial wenna boluntario a departamento ti bumbero, aniaman nga ahensia ti gobierno, wenna utilidad ti publiko a mangtamtaming kadagiti emerhensia a karaman ti peggad iti biag wenna sanikua.

Ti “panagbayad ti danios” ket ti kuarta wenna saan a kuarta a bayad iti departamento wenna Estado ti Hawaii para iti nainkalintegang a balor ti napukaw, nadadael, nabittak, wenna naperdi nga sanikua ti pagadalan kas resulta ti kinamanagbaybay-a wenna bandalismo ti estudiante.

Ti “panagibales” ket ti saan a nasayaat a nga aksion a maibusor iti estudiante gapu ta nainaigda iti protektado nga aktibidad. Ti maprotektaran nga aktibidad ket karaman ti panangidatag iti reklamo iti panangidumduma, panangharass (karaman ti seksual a panangharass), wenna panagbully; pannakipaset iti pannakadengngeg ti reklamo wenna imbestigasion mainaig iti panangidumduma, panangharass (karaman ti seksual a panangharass), wenna panagbully; panagsaludsod panggep kadagiti karbengan iti daytoy a kapitulo; wenna nu panangsupiat kadagiti aramid a masakupan iti daytoy a kapitulo. Ti saan a nasayaat nga aksion ket aniaman nga aksion a mangupay iti nainkalintegang a tao nga agreklamo wenna sumuporta iti reklamo maibasar kadagito a pagalagadan. Dagiti panagibales ket maiparit nu adda ti maprotektaran nga aktibidad a naaramid gapu iti nasayaat nga intensyon.

Ti “robbery” ket, iti panangaramid iti panagtakaw, wenna panaghijack, ti estudiante ket:

- (1) Gandatenna a patayen ti sabali a tao, wenna dangran wenna gandaten a dangran iti nakaro ti sabali a tao; wenna
- (2) Adda wenna awan ti delikado nga alikamen:
 - (A) Agpuersa maibusor iti tao nga addaan iti gandat a pameken ti pisikal nga ilalaban ti akin-alikamen wenna pisikal nga pigsa iti ilalaban;
 - (B) Ipangta ti panagusar iti puersa a maibusor iti tao ti siasinoman nga addaan iti panggep a panangala wenna panagtakas a bitbit ti sanikua; wenna
 - (C) Pataudenna ti serioso a pannakadangran ti bagi ti sabali a tao.

Ti “pagadalan” wenna “pangpubliko nga pagadalan” ket dagiti amin nga pangakademia ken saan a kolehio a klase a pagadalan nga nayestabilisar ken menmentenaren ti departamento kas mayannatop iti linteg ti estado.

Ti “libro ti pagadalan” ket ti libraria ken dagiti teksbuk.

Ti “opisial ti pagadalan” ket ti siasinoman nga administrador, espesialista, tagabalakad, manursuro, guardia ti pagadalan, wenna empleado ti dadduma a departamento, a responsable iti panangwanawan kadagiti estudiante. Saan a karaman dagiti indibidwal a nagatang dagiti serbisiona.

Ti “labsing a mainaig iti pagadalan” ket dagiti panaglabsing a mainaig iti sanikua ti pagadalan, wenna dagiti panaglabsing a maaramid iti kampus, wenna dadduma pay a masakupan ti departamento, iti transportasion ti departamento, wenna bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenna okasion iti uneg wenna ruar ti masakupan ti pagadalan.

“Dagiti pagannurutan ti pagadalan” ket dagiti pagannurutan ti ugali iti entero nga pagadalan nga inyestablisar ti pagadalan.

Ti “empleado ti pagadalan” ken ti siasinoman a manursuro, opisial, wenno dadduma nga empleado ti departamento.

Ti “panagbirok” ket nu kalpasan ti panagkiddaw iti estudiante a boluntario nga isuko ti (dagiti) alikamen a kontrabando ken agkedked ti estudiante ket adda ti nainkalinteg a pagbasaran a pasien a nalabsing ti estudiante ti linteg wenno dagiti probision iti daytoy a kapitulo, wenno nu adda parikut iti salun-at wenno kinatalged a mainaig iti illegal nga agas, delikado nga armas a pumutok, delikado nga alikamen wenno paltog, wenno kombinasion dagitoy, mabalin a sukimaten ti opisial ti pagadalan dagiti linaon ken sanikua a mabalin a karaman ngem saan a limitado kadagiti pitaka, maibarikes a bag, bakpak, jaket, sapatos, medias, wenno aniaman a panagruar a kawes.

Ti “panagkumpiska” ket ti panangala iti (kadagiti) alikamen a kontrabando a naipalgak bayat ti panagsukimat.

Ti “serioso a disiplina” ket dagiti pangdisiplina nga aksion a karaman ti pannakaikkat, pangdisiplina a pannakaiyakar, pannakaikkat iti krisis, ken pannakasuspenso a mabalin a lumabes iti sangapulo nga aldaw ti panagadal wenno agresulta iti estudiante a maapektaran iti pannakaikkat iti krisis wenno masuspenso iti nasursurok a sangapulo nga aldaw ti panagadal iti aniaman a solo a semestre.

Ti “seksual nga asulto” ket ti tignay a panagaramid iti saan a pagayatan a pisikal a kontak a seksual iti maysa a tao, am-ammo man wenno ganggannaet. Dayta a kontak ket saan a pagayatan nu maaramid nga awan ti pammalubos dayta a tao, wenno nu dayta a tao ket naikkatan iti kabaelan wenno saan a makaipaay iti pammalubos. Ti pammalubos ket ti apirmatibo, sipupuot, ken boluntario nga iyaanamong a makipaset iti napagtulagan a kita ti seksual a kontak. Nu ti estudiante ket nagdalan iti seksual nga asulto ket nababbaba ti tawenna iti mabalin a mangipalubos, maibilang nga awan ti naited a pammalubos. Ti seksual nga asulto ket maysa porma ti seksual a panang-harass.

Ti “seksual a panaggundaway” ket ti pananglabsing iti seksual a kinapribado ti sabali, wenno saan a nainkalinteg wenno makaabuso a seksual a panaggundaway iti sabali nga awan ti pammalubosna ken ti kasta a tignay ket san a maibilang a seksual nga asulto. Ti pammalubos ket ti apirmatibo, sipupuot, ken boluntario nga iyaanamong a makipaset iti napagtulagan a kita ti seksual a kontak. Nu ti estudiante ket nagdalan iti seksual a panaggundaway ket nababbaba ti tawenna iti mabalin a mangipalubos, maibilang nga awan ti naited a pammalubos. Ti seksual a panaggundaway ket maysa porma ti seksual a panang-harass.

Ti “seksual a panang-harass” ket ti saan a kayat, saan a pinalubosan wenno saan a kiniddaw a berbal wenno pisikal nga aramid a seksual a maiturong iti indibidwal gapu iti seks na. Ti seksual a panang-harass ket mabalin a karaman dagiti panagkiddaw iti seksual a pabor wenno seksual a panaggundaway nu ti panagpasakup wenno panagkedked iti ugali ket nalawag wenno saan a nalawag a termino wenno kondision ti edukasion ti estudiante wenno pannakipaset iti programa ti departamento, aktibidad wenno serbisio; wenno nu ti panagpasakup

wenno panagkedked iti ugali ket mausar kas pagbasaran kadagiti desision a makaapektar iti edukasion dayta nga estudiante wenno pannakipaset iti programa, aktibidad wenno serbisio ti departamento. Ti seksual a panang-harass ket karaman met ti, ngem saan a limitado iti, seksual a saan a nasayaat nga ugali, saan a napalubosan a panaggundaway a seksual, dagiti kiddaw para kadagiti seksual a pabor, wenno dadduma a maisao, saan a maisao, wenno pisikal a tignay a seksual. Mabalina a mairaman ti ugali a kas iti panagsagid a seksual, dagiti seksual a panagkomento, panagangaw wenno dagiti gesture, panagsurat iti graffiti wenno panangipakita wenno panangibingay kadagiti naparang a seksual a drowing, ladawan wenno naisurat a materiales, panagawag kadagiti estudiante iti naseksualan a birngas, panagiwaras kadagiti seksual a tsismis, pananggrado kadagiti estudiante iti seksual nga aktibidad, wenno panagiwaras, panangipakita, wenno panagaramid kadagiti e-mail wenno website a seksual. Ti seksual a panaggundaway ken seksual nga asulto ket sumrek met iti depenision ti seksual a panang-harass.

Ti “seksual nga orientasion” ket ti emosional ken seksual a pannakaguyugoy ti maysa a tao iti sabali a tao maibasar iti gender ti sabali a tao. Dagiti kadawyan a termino a mangiladawan iti seksual nga orientasion ket karaman ti, ngem saan a limitado iti, heteroseksual, bakla, tomboy, ken biseksual. Ti seksual nga orientasion ken pakabigbigan a gender ket nagduma.

Ti “panagsigarilio” wenno “panagusar iti tabako” ket ti panagtagikua, panagusar, panaglako wenno panagiwaras kadagiti produkto a tabako iti kampus, wenno dadduma pay a masakupan ti departamento, iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan.

Ti “panagsiim” ket ti dua wenno ad-adu pay a panagaramid iti saan a kayat a tignay, a maiturong iti partikular a tao nga umdas a makaigapu iti serioso nga pisikal, emosional, wenno sikolohikal a buteng wenno makaaramid iti naranggas a makapadanag wenno makaabusu nga aglawlaw ti edukasion.

Ti “strip search” ket dagiti panagsapul, a mangkalikagum iti pannakaikkat ti kawes nga agbanag iti pannakaituyang dagiti mabagbagi, suso dagiti babbai, wenno panti ken bra wenno kombinasion dagitoy.

Ti “pannakasuspensio” ket ti pannakailaksid manipud iti pagadalan iti partikular a panawen bayat ti tawen ti panagadal.

Ti “switchblade a kutsilio” ket ti aniaman a kutsilio nga addaan tadem nga awtomatiko nga aglukat:

- (1) Babaen iti presion ti ima a maipakat iti pindutan wenno dadduma nga alikamen iti pagiggaman ti kutsilio, wenno
- (2) Babaen iti panagusar iti inertia, gravity, wenno isuda a dua.

Ti “pamutbuteng a panagpangta” ket:

- (1) Maysa a pangta, a sao wenno ugali, a makaigapu iti pannakadunor ti bagi ti sabali a tao wenno serioso a pannakadadael ti sanikua ti sabali a tao;
- (2) Addaan gandat a makaigapu, wenno iti awanan kinaannad a panangiyaleng-aleng iti peggad a makapataud iti panagbakwit manipud iti maysa a pasdek, paguurnongan, wenno pasilidad ti publiko a transportasion; wenno

- (3) Panangipakita iti “kasla” paltog wenno armas.
Ti “panagtakaw” ket:
- (1) Panangala, wenno panangkontrol iti, sanikua ti sabali ken panangipaidam iti sanikua iti dayta a tao;
 - (2) Panangala, wenno panangkontrol iti, sanikua ti sabali babaen iti panangallilaw ken panangipaidam iti sanikua iti dayta a tao;
 - (3) Panangala, wenno panangkontrol iti, sanikua ti sabali nga ti ammo dayta a tao ket napukaw wenno saan nga ammo ti nakaikkan, wenno kamali a naitulod iti galad wenno gatad ti sanikua, ti pakabigbigan ti umawat, wenno dadduma a kinapudno, ken addaan iti gandat nga ipaidam ti sanikua iti akinkukua, napaay ti tao nga agaramid kadagiti naikalintegan nga addang tapno maammoan ken mabagaan ti akinkukua;
 - (4) Panangala kadagiti serbisio, nga ammo ti tao a sidadaan laeng nu bayadan, babaen iti panangallilaw, palso a token, wenno dadduma pay a wagas tapno maliklikan ti panangbayad kadagiti serbisio;
 - (5) Panangkontrol iti disposision dagiti serbisio ti sabali a saan a maikari dayta a tao ken inturongna dagita a serbisio iti bukod a benepisio dayta a tao wenno iti benepisio iti tao a saan a maikari iti daytoy;
 - (6) Pannakapaay a mangaramid kadagiti makalikagum a disposision dagiti pondo babaen iti:
 - (A) Panangala iti sanikua manipud iti siasinoman nu nagtulagan, wenno masakupan ti legal nga obligasion, nga mangaramid iti nadakamat a bayat wenno dadduma a disposision, manipud man iti sanikua wenno dagiti naglakuan iti daytoy wenno manipud iti bukod a sanikua dayta a tao a naireserba iti kabatogna a gatad, ken panangilako iti sanikua kas bukod dayta a tao ken mapaay a mangaramid iti makalikagum a babayadan wenno disposision; wenno
 - (B) Panangala kadagiti personal a serbisio manipud iti empleado apaman a mapagtulagan wenno sakupen ti ammo a legal nga obligasion nga agbayad wenno dadduma a disposision kadagiti pondo iti maikatlo a tao para iti trabaho, ken inggagara a mapaay nga agbayad wenno aramiden ti disposision iti apag-isu a tiempo;
 - (7) Panagawat, panangpatalinaed, wenno panangilako iti sanikua iti sabali, a sipupuot a tinakaw daytoy, nga addaan gandat nga ipaidam iti akinkukua iti sanikua; wenno
 - (8) Panagdukot iti paggatangan:
 - (A) Panangidulin wenno panangtagikua kadagiti tagilako iti aniaman nga establisimiento ti department store wenno tingi a departamento, nga gandat ti mangloko;
 - (B) Panangbaliw iti itiketa ti presio wenno dadduma a marka ti presio ti tagilako iti aniaman a departamento a pagtagilakoan wenno departamento [ti edukasion] ti establisimiento ti tingi, nga addaan gandat a mangloko; wenno

(C) Panangiyakar kadagiti tagilako ti aniaman a departamento ti pagtagilakoan wenno departamento ti establisimiento ti tingi manipud iti pagikabilan a mapan iti sabali, nga addaan gandat a mangloko.

Ti “panangserrek” ket ti iseserrek wenno panagtalinaed iti uneg wenno iti masakupan ti aniaman nga pagadalan, wenno pasilidad ti departamento kalpasan ti naikalintegang a ballaag wenno kiddaw a pumanaw dagiti awtoridad ti pagadalan wenno opisial ti pulis.

Ti “panaglangan” ket nu ti estudiante ket lumangan manipud iti (kadagiti) klase wenno kampus ti pagadalan nga awan pammalubos manipud iti prinsipal wenno ti nadutokan. [Epektibo 9/1/82; am 5/23/86; am ken comp 7/19/93; am ken comp 5/19/97; am ken comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-101, 302A-1101, 302A-1112, 302A-1134, 302A-1134.5)

§8-19-3 Pannakaipakat. (a) Dagiti probision daytoy a kapitulo ket maipakat kadagiti amin nga estudiante a nakapalista iti pangpubliko nga pagadalan bayat ti regular a tawen ti panagadal, sesion iti summer, wenno kadagiti intersesion aniaman ti edad a mainayon ti, ruar dagiti oras nu adda sesion ti pagadalan, dagiti agab-abang nga estudiante ket masakupan dagiti pagalagadan ti dormitorio nga inaramid ti pagadalan ken inanamongan babaen iti naisurat a pammalubos ti (dagiti) nagannak wenno ti (dagiti) legal a tagaaywan dagiti agab-abang nga estudiante.

(b) Dagiti administratibo a pagalagadan ti Hawaii para kadagiti estudiante nga addaan kadagiti disabilidad ket maipakat iti pannakadisiplina dagiti estudiante a kwalipikado nga umawat iti espesial nga edukasion wenno dadduma par a serbisio iti babaen dagiti a kapitulo.

(c) Ti pannakadakat ti prinsipal wenno nadutokan iti babaen a kapitulo 2 ket madakamat a karaman ti direktor ti panagadal iti summer para kadagiti panggep a panagdisiplina iti panagadal iti summer. Ti pannakadakat ti tawen ti panagadal iti daytoy a kapitulo ket madakamat a ti kaipapananna ket ti sesion iti summer tunggal maipakat ti panagadal iti summer.

(d) Ti disiplina bayat dagiti intersesion ken iti panagadal iti summer ket imatonan ti babaen a kapitulo 3. Ti disiplina dagiti estudiante a makaawat kadagiti serbisio ti espesial nga edukasion bayat ti maysa nga ekstension ti tawen ti panagadal ti estudiante ket imatonan ti babaen a kapitulo 2 ken dagiti pagannurutan ken kasapulan dagiti administratibo a pagalagadan ti Hawaii para kadagiti estudiante nga addaan kadagiti disabilidad.

(e) Iti amin a kaso dagiti mainaig iti estudiante nga administratibo nga aksion ken panagireport, ti kapitulo 8-34 ket maipakat. Malaksid iti daytoy, para kadagiti estudiante a makaawat kadagiti serbisio ti espesial nga edukasion, dagiti administratibo a pagalagadan ti Hawaii para kadagiti estudiante nga addaan kadagiti disabilidad ket masurot.

(f) Awan ti tignay a mainaig iti pannakasuspensio, serioso a disiplina, wenno panagbayad ti danios para iti bandalismo wenno panagbaybay-a ti maaramid malaksid nu kas mayannatop iti daytoy a kapitulo.

(g) Amin a banag a mainaig kadagiti panag-interview ti pulis wenno panagaresto, wenno isuda a dua, kadagiti estudiante ket maimatonan kas mayannatop iti daytoy a kapitulo.

(h) Para iti ugali ti (dagiti) nataengan iti (kadagiti) estudiante maibasar iti protektado a klase ti (dagiti) estudiante, ag-refer iti kapitulo 8-89 para iti giya. [Epektibo 9/1/82; am 5/23/86; am ken comp 7/19/93; am ken comp 5/19/97; am ken comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS 302A-1101)

§8-19-4 Pannakaisina. Nu ti aniaman a probision daytoy a kapitulo wenno the pannakaipakatna daytoy iti siasinoman a tao wenno pasamak ket maibilang a saan a balido, saan a makaapekto ti kinaawan ti balidona kadagiti dadduma a probision wenno pannakaipakat ti kapitulo a mabalin nga adda epektona uray no awan ti saan a balido a probision wenno pannakaipakat, ken gapu iti daytoy, dagiti probision daytoy a kapitulo ket mabalin a maisina. [Epektibo 5/23/86; comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; comp 9/10/09] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §302A-1112)

§8-19-4.1 Karbengan ti estudiante iti kinapribado. (a) Ti impormasion a mainaig kadagiti reklamo, imbestigasion, ken report ket agtalinaed koma a kompidensial ken maibingay laeng kadagiti maitutop nga individual a nasisita tapno makumpleto ti imbestigasion ken proseso ti panagdesision.

(b) Ti mabigbig nga impormasion maipapan iti estudiante ket saan a maipalgak a saan a mapakaammoan ti nagannak wenno legal a tagaaywan ti estudiante.

(c) Dagiti rekord ti imbestigasion ket pagtalinaeden ti departamento a naisina manipud kadagiti pang-edukasion a rekord. [Epektibo **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A- 1112) (Imp: HRS §§302A-1101, 302A-1112)

BABAEN A KAPITULO 2

SAAN A NASAYAAT NGA UGALI KEN DISIPLINA TI ESTUDIANTE BAYAT TI REGULAR A TAWEN TI PANAGADAL

§8-19-5 Dagiti pangdisiplina nga aksion; awtoridad. (a) Dagiti pannakasuspensio a lumabes iti sangapulo nga aldaw ti panagadal wenno dagiti pannakasuspensio nga agresulta iti pannakasuspensio ti estudiante iti nalablables ngem iti kabuklan ti sangapulo nga aldaw ti panagadal iti aniaman a solo a semestre, dagiti pangdisiplina a pannakaiyakar, pannakapasardeng, ken pannakaiyat-atiddug dagiti pannakaikkat ti krisis ket aprobaran ti mangimatmaton iti complex area.

(b) Dagiti pannakaikkat iti krisis ken dagiti pannakasuspensio iti sangapulo nga aldaw ti panagadal wenno basbassit ket mabalin nga aprobaran ti prinsipal wenno ti nadutokan.

(c) Iti panangammo kadagiti pangdisiplina nga aksion, nasken a kitaen ti prinsipal wenno ti nadutokan ti panggep ti naglabsing, ti klase ken kinakaro ti labsing, ti epekto ti labsing kadagiti dadduma karaman nu ti aksion ket inaramid ti indibidwal wenno grupo dagiti indibidwal a kas iti gang, ti edad ti naglabsing, ken nu ti naglabsing ket naulit a naglabsing. [Epektibo 9/1/82; ren §8-19-4, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp] (Auth: HRS §§302A-1112, 302A-1002) (Imp: HRS §§302A-1112, 302A-1002)

§8-19-6 Maiparit nga ugali ti estudiante; dagiti klase ti labsing. (a) Ti sumaganad a maiparit nga ugali ket maipakat iti amin nga estudiante iti sistema ti publiko nga pagadalan, iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, wenno iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan.

- (1) Dagiti Class A a labsing:
 - (A) Asulto;
 - (B) Panag-buly (para kadagiti estudiante iti grado 9-12);
 - (C) Panagtakaw;
 - (D) Cyberbullying (para kadagiti estudiante iti grado 9-12);
 - (E) Delikado nga alikamen, wenno banag; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
 - (F) Dagiti delikado nga armas; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
 - (G) Alikamen ti droga; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
 - (H) Panagkikil;
 - (I) Pannakikabil;
 - (J) Dagiti armas a pumutok; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
 - (K) Panang-harass (para kadagiti estudiante iti grado 9-12);
 - (L) Homicide;
 - (M) Illegal nga agas; panagtagikua, wenno panagusar iti;
 - (N) Dagiti makabartek a substansia; panagtagikua, wenno panagusar iti daytoy;
 - (O) Panagdadael iti sanikua wenno bandalismo;
 - (P) Robbery;
 - (Q) Seksual nga asulto;
 - (R) Seksual a panaggundaway;
 - (S) Seksual a panang-harass (para kadagiti estudiante iti grado 5-12);
 - (T) Panagsiim; wenno
 - (U) Pamutbuteng a panagpangta.
- (2) Dagiti Class B a labsing:
 - (A) Panag-bully (para kadagiti estudiante iti grado K-8);
 - (B) Cyberbullying (para kadagiti estudiante iti grado K-8);
 - (C) Panangidumduma;
 - (D) Saan nga apag-isu nga ugali;

- (E) Palso nga alarma;
 - (F) Panagpalsipika;
 - (G) Panagsugal;
 - (H) Panang-harass (para kadagiti estudiante iti grado K-8);
 - (I) Hazing;
 - (J) Saan a maitutop wenno kwestionable a panagusar, wenno isuda a dua dagiti materiales ken alikamen ti internet; wenno isuda a dua;
 - (K) Panagibales;
 - (L) Seksual a panang-harass (para kadagiti estudiante iti grado K-4);
 - (M) Panagtakaw; wenno
 - (N) Panagserrek.
- (3) Dagiti Class C a labsing:
- (A) Makaabusu a lengguahe;
 - (B) Panaglangan iti klase;
 - (C) Kinasukir;
 - (D) Laser pen/laser pointer; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
 - (E) Ipapanaw iti kampus nga awan pammalubos;
 - (F) Panagsigarilio wenno panagusar kadagiti substansia ti tabako; wenno
 - (G) Panaglakuatsa.
- (4) Dagiti Class D a labsing:
- (A) Kontrabando; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
 - (B) Saan a nakaro a problema a tignay; wenno
 - (C) Dadduma pay a pagalagadan ti pagadalan.
 - (i) Aniaman a dadduma a tignay a mabalin nga isingasing ken iparit dagiti pagalagadan ti pagadalan. Dagiti indibidwal a pagalagadan ti pagadalan ket nasken a maipublikar wenno maaramid a sidadaan para iti panagsukimat iti opisina ti pagadalanken mangpakaammo kadagiti estudiante, empleado ti pagadalan, ken dagiti nagannak ti maiparit nga ugali a masakupan ti class A agingga D daytoy a paset.
 - (ii) Awan ti pangdisiplina nga aksion a kaibatugan ti serioso a panagdisiplina ti maipakat para iti panaglabsing iti aniaman nga indibidwal a pagannurutan ti pagadalan a kas class D a labsing.
- (b) Siasinoman nga estudiante nga addaan iti armas a pumutok ket maikkat manipud iti pagadalan iti saan a nababbaba ngem maysa a tawen ti kalendario. Ti panagtagikua wenno panagusar iti armas a pumutok ket maiparit iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, iti uneg ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan malaksid iti pannakipaset kadagiti pang-atleta a grupo, club ken/wenno Junior Reserve Officer Training

Corp (JROTC) a programa nga isports a panagpaltog ken panagsanay, edukasion, ken salisal iti kinalaing a pumuntiria. Ti mangimatmaton wenno ti nadutukan, iti pagbasaran a kaso-por-kaso, ket mabalinna a baliwan ti pannakapagtalaw ti estudiante a masarakan nga addaan armas a pumutok. Nu mapapanaw ti estudiante manipud iti pagadalan, dayta nga estudiante ket maikkan iti alternatibo nga aktibidad iti edukasion wenno dadduma a maitutop a tulong kas nadakamat iti seksion 8-19-11.

(c) Siasinoman nga estudiante nga agtagikua, aglako wenno agusar iti delikado nga armas, switchblade a kutsilio wenno aniaman pay a kutsilio a mausar iti saan a maitutop, ti (dagiti) makabartek a bambanag, wenno ti (dagiti) maiparit nga agas bayat nga agis-iskuela ket mabalin a mailaksid manipud iti panagatendar iti pagadalan iti agingga iti siam-a-pulo-ket-dua nga aldaw ti panagadal. Siasinoman nga estudiante a naikalintegang nga agparang nga adda iti impluensia ti, nagtomar wenno nagusar iti (kadagiti) makabartek a banag wenno maiparit nga agas sakbay ti iseserrek iti pagadalan wenno panagatendar iti imatonan ti departamento nga aktibidad a maangay iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, wenno iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan ket mabalin a mailaksid iti panagatendar iti pagadalan nga agingga iti siam-a-pulo-ket dua nga aldaw ti panagadal ken imatonan ti pagadalan ti pagsukimat iti substansia nga alikamen tapno maammoan nu kasapulan nga mairekomenda ti estudiante para iti panagtingiting iti panagabuso iti substansia a mayannurot iti seksion 302A-1134.6(f), Dagiti Naribesar a Paglintegan ti Hawaii. Ti administrador ti pagadalan ket nasken a sumurot kadagiti probision daytoy a kapitulo babaen iti panagaramid iti imbestigasion iti naireport a pasamak ken bagaanna ti nagannak maipapan iti pangdisiplina nga aksion. Malaksid iti daytoy, ti administrado ti pagadalan ket naskaen nga iyurnosna a tingitingen ti nasanay nga agtingiting ti estudiante. Ti nadutokan a tagatingiting ket dagupenna dagiti resulta a kadua ti estudiante, ken bagaanna ti administrador ti pagadalan maipapan kadagiti resulta. Bagaanto met ti administrador ti pagadalan ti pamilia maipapan kadagiti resulta ti panagtingiting, ti nasapa a panagsubli a probision ti linteg, ken mangited iti listaan ti pagkontakan dagiti ahensia ti medikal a seguro a mangaramid kadagiti panagtingiting iti panagabuso iti substansia. Bayat ti panagtingiting masaludsod iti estudiante ti serye dagiti saludsod a mangammo nu ti estudiante ket adda iti nababa, nangato wenno nangato-unay a peggad iti problema a panagusar iti substansia. Nu ipasimudaag ti panagtingiting ti nangato wenno nakangatngato a resulta, mairekomenda ti estudiante iti pormal a panagtingiting para iti panagabuso iti substansia. Maipaay ti pormal a panagtingiting iti panagabuso iti substansia tapno makaipaay iti eksperto a klinikal a kapanunotan a mangammo nu adda ti problema iti panagabuso iti substansia, ken nu adda, mangidiaya kadagiti rekomendasion iti panagagas. Nu mairekomenda para iti panagtingiting iti panagabuso iti substansia, dagiti estudiante nga addaan iti medikal a seguro ket makiddaw a kontakenda ti carrier da iti serbisio ti medikal tapno mangikeddeng iti apointment. Dagiti propesional a makaipaay kadagiti panagtingiting iti panagabuso iti substansia ket karaman dagiti sertipikado a tagabalakad iti panagabuso iti substansia (certified substance abuse

counselors, CSAC), dagiti sikayatria, eksperiensado iti panagsanay a rehistrado a nars (advanced practice registered nurses, APRN), dagiti sikolohista, ken dagiti lisensiado a trabahador iti klinikal a serbisio iti komunidad. Ti prinsipal wenno ti nadutokan ket mabalín nga agaprobar kadagiti pannakasuspensio a maysa agingga sangapulo nga aldaw ti panagadal. Ti mangimatmaton iti complex area ket agaprobar kadagiti pannakasuspensio a lumabes iti sangapulo nga aldaw ti panagadal. Iti panangisayangkat iti daytoy a banag ken iti panangammo kadagiti pangdisiplina nga aksion, nasken a panunoten ti prinsipal wenno ti nadutokan, ti klase ken kinakaro ti labsing, ti epekto ti labsing kadagiti dadduma, ti edad ti naglabsing, ken nu ti naglabsing ket nauliten a naglabsing. Nu mailaksid ti estudiante nga umatendar iti pagadalan, nasken a siguradoen ti prinsipal wenno ti nadutokan a maited dagiti alternatibo nga aktibidad a pang-edukasion wenno dadduma a maitutop a suporta a tulong iti estudiante, ken ti estudiante ket mairekomenda para iti maitutop nga interbension wenno kadagiti serbisio a panagagas, wenno isuda a dua, kas ikeddeng ti prinsipal wenno ti nadutokan iti pannakikonsulta iti maitutop nga empleado ti pagadalan wenno kas mayannatop kadagiti administratibo a pagalagadan ti Hawaii a para kadagiti estudiante nga addaan kadagiti disabilidad, nu maitutop.

(d) Nasken a maaramid ti pangdisiplina nga aksion para iti amin a labsing iti klase kadagiti grado a kindergarten agingga iti twelve kas mayannatop kadagiti nayestablisar a wagas iti babaen daytoy a kapitulo ken iti uneg dagiti sumaganad nga opshon kas inkeddeng dagiti awtoridad a nadutokan iti seksion 8-19-5. Dagiti pannakibaet tapno suroan dagiti estudiante kadagiti maitutop a tignay ket nasken a maipatungpal nu maipakat dagiti pangdisiplina nga aksion. Dagiti opshon iti pangdisiplina nga aksion ket mabalín a karaman dagiti sumaganad:

- (1) Panangatur ken pannakitungtong iti estudiante;
- (2) Panangikulong;
- (3) Panangikkat iti krisis;
- (4) Nairanta iti indibidwal a panagisuro mainaig kadagiti problema iti tignay ti estudiante;
- (5) Pannakasuspensio iti uneg ti pagadalan;
- (6) Interim nga alternatibo a setting ti edukasion;
- (7) Pannakapukaw kadagiti prebiblehio;
- (8) Pannakitungtong iti nagannak;
- (9) Oras iti opisina;
- (10) Pannakasuspensio iti maysa agingga sangapulo nga aldaw ti panagadal;
- (11) Pannakasuspensio iti sangapulo-ket-maysa wenno ad-adu pay nga aldaw ti panagadal;
- (12) Panagadal iti Sabado;
- (13) Pangdisiplina a pannakaiyakar;
- (14) Rekomendasion kadagiti programa ti alternatibo nga edukasion;
- (15) Pannakaikkat; wenno
- (16) Panagbayad ti danios.

(e) Dagiti estudiante ket mabalakadan kas nayon ti aniaman a pangdisiplina nga aksion a maaramid iti babaen dagiti babaen a seksion (c) ken (d).

(f) Awan ti aksion a maibatog iti serioso a disiplina ti maipakat kadagiti estudiante iti panangaramid kadagiti class D a labsing.

(g) Awan ti pannakasuspensio wenno serioso a pannakadisiplina ti maipakat iti siasinoman nga estudiante gapu iti panagtakas iti klase wenno panaglangan.

(h) Dagiti opshon iti pangdisiplina nga aksion kadagiti babaen a seksion (c) ken (d) ket nasken a maipapan a kas pangdisiplina nga aksion iti las-ud ti tawen ti panagadal.

(i) Dagiti pangdisiplina nga aksion ket mabalin a maituloy iti sumaruno a tawen ti panagadal nu ti labsing ket naaramid iti las-ud ti duapulo nga aldaw ti panagadal manipud iti maudi nga aldaw ti panagisuro para kadagiti estudiante iti dayta a tawen ti panagadal. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-5, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; am ken comp 5/19/97, am ken comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §§302A-1112, 302A-1134, 302A-1134.5)

§8-19-7 Panangikkat iti krisis. (a) Ti prinsipal wenno ti nadutokan, iti maysa nga emerhensia, ket mabalinna nga ikkaten a dagus ti estudiante iti krisis maibasar iti preliminarario a panagsukimat ken pannakatakuat a ti ugali ti estudiante ket mangipakita iti nabatad a dagus a pangta iti pisikal a kinatalged ti bukodna wenno dagiti dadduma wenno nakaro a makaisturbo ti estudiante isu a kasapulan ti dagus a pannakaikkat ti estudiante tapno mapreserba ti karbengan dagiti dadduma nga estudiante tapno maituloyda ti edukasionda a nawaya manipud iti saan a maitutop a pannakadistorbo.

(b) Apaman a maipakat ti pannakaikkat ti krisis, dagiti pagadalan ket nasken nga agganuat nga addaan nasayaat nga intensio a bagaan a dagus ti nagannak babaen iti telepono.

(c) Ti pasaruno a nakasurat a pakaammo maipapan iti pannakaikkat ti krisis ket personal a maitulod wenno maibuson iti nagannak. Ti pakaammo iti pannakaikkat ti krisis ket aglaon kadagiti sumaganad a nakasurat a palawag:

- (1) Dagiti maatap a partikular nga inaramid ti estudiante a nangbukel iti nagbasaran iti pannakaikkat ti krisis;
- (2) Dagiti alegasion kadagiti partikular nga aramid a napaneknekan;
- (3) Ti palawag iti (kadagiti) pangdisiplina nga aksion; ken
- (4) Ti palawag iti petsa, oras, ken lugar ti pannakitungtong nga idiaya ti administrasion ti pagadalan tapno makipagkita iti nagannak. Ti kopia ti pakaammo ti pannakaikkat ti krisis ket maibuson iti mangimatmaton iti complex area. Malaksid iti pakaammo iti pannakaikkat ti krisis a kalikaguman daytoy a babaen a seksion, gandaten ti prinsipal wenno ti nadutokan a kumpirmaen ti pakaammo babaen iti panangtawag iti nagannak.

(d) Ti estudiante a puntiria ti pannakaikkat ti krisis ket mapalubosan nga agtuloy nga umatendar iti pagadalan apaman nga awanen ti krisis.

(e) Ti pannakaikkat ti krisis ket saan koma nga agtuloy iti nasursurok ngem sangapulo nga aldaw ti panagadal, malaksid nu aprobaran ti mangimatmaton iti complex area bayat ti apela. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-6, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §302A-1112)

§8-19-7.1 Imbestigasion. (a) Dagus kalpasan a maaramid ti pannakaikkat ti krisis wenno tunggal adda rason ti prinsipal wenno ti nadutokan a mamati a nakipaset ti estudiante iti aktibidad a mangpatalged iti pannakaipakat ti pannakasuspensio, rugian ti prinsipal wenno ti nadutokan ti naannad nga imbestigasion. Dagiti reklamo iti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), panag-bully ken/wenno panagibales ket masakupan dagiti probision iti reklamo ken imbestigasion ti seksion 8-19-30.

(b) Nu agar-aramid iti imbestigasion, ti prinsipal wenno ti nadutokan ket nasken a bagaanna ti nagannak nga addaan iti nasayaat nga intension iti kabiitan a mabalina a panawen maipapan iti imbestigasion ti pagadalan. Nu kalpasan ti panagaramid kadagiti nainkalintegangan a gandat, ket saan a makontak ti prinsipal wenno nadutokan ti nagannak, mabalina a mangrugi ti pagadalanken kompletoen ti imbestigasion. Ti imbestigasion ket makumpleto koma iti kadasaran a tiempo. Nu pilien ti prinsipal wenno ti nadutokan a ruggian ti pannakadengngeg para iti pannakaipakat ti serioso a disiplina malaksid iti pannakaikkat ti krisis, ti prinsipal wenno ti nadutokan apaman a makumpleto ti imbestigasion, ket agaramid iti nakasurat a report a naglaon iti ababa a pakadagupan ti testimonio dagiti saksi a nakauman, aniaman a dadduma nga ebidensia, ken ti (dagiti) rason ti prinsipal wenno ti nadutokan iti pannakairugi ti panangusig a pangdisiplina.

(c) Ti prinsipal wenno ti nadutokan ket mangited iti pakaammo iti nagannak maipapan kadagiti natakuan a maibusor iti estudiante. Nu saan nga aklonen ti estudiante wenno nagannak ti (dagiti) darum, ibaga ti prinsipal wenno ti nadutokan iti nagannak ken iti estudiante ti pammaneknek a sumuporta iti natakuan ti opisial ti opisial. Maikkan ti estudiante wenno ti nagannak iti gundaway a mangiparang iti bersion ti estudiante iti insidente. [Epektibo ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §302A-1112)

§8-19-8 Pannakasuspinde. (a) Tunggal adda rason ti prinsipal wenno ti nadutokan a mamati a nakipaset ti estudiante iti aktibidad a mangpatalged iti pannakaipakat ti pannakasuspensio, rugian a dagus ti prinsipal wenno ti nadutokan ti imbestigasion ti insidente. Apaman a makumpleto ti imbestigasion ken dagiti natakuan, mabalina a masuspensio ti estudiante nu mapaneknekan ti prinsipal wenno ti nadutokan a napagtalinaed dagiti natakuan. Pakaammoan ti prinsipal wenno ti nadutokan ti nagannak iti surat maipapan kadagiti natakuan ken dagiti pangdisiplina nga aksion.

(b) Nu saan nga aklonen ti estudiante wenko nagannak ti (dagiti) darum, ibaga ti prinsipal wenko ti nadutokan iti estudiante ken nagannak ti pammaneknek dagiti awtoridad ti pagadalan a sumuporta kadagiti nakuatan ti opisial ti pagadalan. Maikkan ti estudiante wenko ti nagannak, wenko isuda a dua iti gundaway a mangiparang iti bersion ti estudiante iti insidente. Nupay kasta, nu saan a maawatan ti estudiante ti kinaserioso dagiti darum, ti wagas dagiti panagusig, ken dagiti resulta daytoy, wenko nu adda iti kasta nga edad, ti kinalaing wenko kapadasan iti panagaramid iti nasayaat a pannakitungtong ket narigat, agkiddaw ti prinsipal wenko ti nadutokan nga umay ti nagannak tapno makipaset iti panagtutungtong.

(c) Nu ti kabuklan a bilang dagiti aldaw iti aniaman a solo a semestre para kadagiti pannakasuspensio a lumabes iti sangapulo nga aldaw ti panagadal, ti maitutop a wagas daytoy a kapitulo ket maipakat malaksid nu sabali ti ibaga ti linteg.

(d) Ti nagannak ket maikkan iti pasao a pakaammo maipapan iti aniaman a pannakasuspensio aniaman ti kaatiddogna. Ti pakauna a pakaammo ti pannakasuspensio ket babaen iti telepono, nu mabalin, ken ti naisurat a pakaammo ket personal a maitulod wenko maibuson iti nagannak apaman a makumpleto ti imbestigasion. Ti pakaammo iti pannakasuspensio ket aglaon kadagiti sumaganad a nakasurat a palawag:

- (1) Dagiti maatap a partikular nga inaramid ti estudiante a nangbukel iti nagbasaran iti pannakasuspensio;
- (2) Dagiti alegasion kadagiti partikular nga aramid a napaneknek;
- (3) Ti palawag iti (kadagiti) pangdisiplina nga aksion; ken
- (4) Ti palawag iti petsa, oras, ken lugar ti pannakitungtong nga idiaya ti administrasion ti pagadalan tapno makipagkita iti nagannak.

Ti kopia ti pakaammo ket maibuson iti mangimatmaton iti complex area. Malaksid iti pakaammo a kalikaguman daytoy a babaen a seksion, gandaten ti prinsipal a kumpirmaen ti pakaammo babaen iti panangtawag iti nagannak. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-7, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; am ken comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §302A-1112)

§8-19-9 Maitutop a proseso para kadagiti pannakasuspensio a lumabes iti sangapulo nga aldaw, pangdisiplina a pannakaiyakar, ken pannakaikkat.

(a) Nu, maibasar iti imbestigasion, ket pasien ti prinsipal wenko ti nadutokan a nakipaset ti estudiante iti maysa nga aktibidad nga adda ti linabsingna iti daytoy a kapitulo, ken nu irekomenda ti prinsipal wenko ti nadutokan a ti pannakaipakat ti serioso a disiplina malaksid iti pannakaikkat ti krisis, pakaammoan a dagus ti prinsipal wenko ti nadutokan ti mangimatmaton iti complex area tapno marugian ti pangdisiplina a pannakadengngeg babaen iti panangala iti berbal a pammalubos manipud iti mangimatmaton iti complex area.

(b) Apaman a makaala iti berbal a pammalubos manipud iti mangimatmaton iti complex area, pakaammoan ti prinsipal wenko ti nadutokan ti nagannak nga addaan iti nasayaat nga intensio maipapan iti:

- (1) Ti serioso nga insidente ti disiplina,
- (2) Ti gundaway nga agapela, ken
- (3) A maipakat a dagus ti pangdisiplina nga aksion.

(c) Iti las-ud ti tallo nga aldaw ti panagadal manipud iti berbal a pammalubos ti mangimatmaton iti complex area, ibuson ti prinsipal wenno ti nadutokan iti nagannak ti nakasurat a pakaammo maipapan iti insidente ti serioso a disiplina nga addaan iti form ti panagapela. Umdasen ti kopia a pirma ti wenno elektroniko a kumpirmasion ti panangaprobar ti mangimatmaton iti complex area iti form ti serioso nga insidente ti disiplina. Ti nakasurat a pakaammo iti serioso a disiplina ket aglaon iti sumaganad a palawag:

- (1) Dagiti alegasion kadagiti partikular nga inaramid ti estudiante a nangbukel iti pagbasaran ti serioso a disiplina;
- (2) Dagiti alegasion kadagiti partikular nga aramid a napaneknekan;
- (3) Ti palawag iti (kadagiti) pangdisiplina nga aksion; ken
- (4) Ti palawag nga adda karbengan ti nagannak nga agapela iti mangimatmaton iti complex area nga iti dayta a kanito ket mangiparang ti nagannak iti ebidensia, ayaban ken imbestigaran dagiti saksi, ken ibagian ti legal a tagabalakad ken agingga a mangipaay ti nagannak iti nakasural a pakaammo maipapan iti legal a panangibagi iti saan a bumaba iti sangapulo nga aldaw ti kalendario sakbay ti apela.
- (5) Nu kayat ti estudiante wenno ti nagannak ti mangipila iti apela, nasken a maisubmitar ti apela a nakasurat ken awaten ti mangimatmaton iti complex area iti panagserra ti negosio iti maikapito nga aldaw nga adda eskuela manipud iti petsa a naited ti pakaammo iti serioso a disiplina. Mapalubosan ti estudiante nga umatendar iti pagadalan uray no adda nakapending nga apela malaksid nu nakita ti prinsipal a ti agtultuloy a kaadda ti estudiante ket makapataud iti dakkel a peggad iti bukodna wenno kadagiti dadduma wenno kadagiti karbengan dagiti dadduma nga estudiante tapno magun-odda ti edukasionda a nawaya iti pannakadistorbo. Nupay kasta, saan a makipaset ti estudiante iti aniaman nga extracurricular nga aktibidad, karaman ti ngem saan a limitado kadagiti atletika, panagbiahe, wenno club.

(d) Apaman a maawat ti nakasurat a kiddaw para iti apela, ti mangimatmaton iti complex area ket, iti uneg ti sangapulo nga aldaw ti panagadal, ket mangyiskediul iti apela ken pakaammoanna ti nagannak iti petsa, oras ken lugar. Ti nakasurat a pakaammo iti apela ket maibuson iti nagannak ken iti prinsipal wenno nadutokan iti saan a nababbaba iti sangpulo-ket-lima nga aldaw ti kalendario sakbay ti apela. Ti apela ket aramiden ti mangimatmaton iti complex area wenno ti awan anamonganna nga empleado ti departamento, wenno ti awan anamonganna a nadutokan, a mabalin nga opisial ti departamento, a nadutukan babaen iti mangimatmaton iti complex area. Ti apela ket maaramid a kas iti sumaganad:

- (1) Sarado koma ti apela malaksid nu kiddawen ti estudiante wenno nagannak a publiko daytoy;
- (2) Ti nagannak ken prinsipal wenno ti nadutokan ket adda karbenganna a mangiparang iti ebidensia, saludsoden dagiti saksi, ken agisubmitar iti pammaneknek a pangontra;
- (3) Ti nagannak, prinsipal wenno ti nadutokan ket mabalin nga ibagian ti abugado;
- (4) Saan a nasken a suroten ti mangimatmaton iti complex area wenno ti awan anamonganna a dinutokan ti departamento dagiti pormal a pagalagadan ti ebidensia;
- (5) Patas a timbangan ti mangimatmaton iti complex area wenno ti awan anamonganna a dinutokan ti departamento ti ebidensia a naiparang;
- (6) Ti nagannak, iti bukod a gaston ti nagannak, ket mabalin nga agrekord wenno mangala iti kopia ti tape rekord ti departamento, wenno ti transkrip ti tape a rekord ti departamento iti pannakadengngeg nu laeng makiddaw para kadagiti panggep a panagrepaso ti korte. Ti mangimatmaton iti complex area wenno ti patas a dinutokan ti departamento ket agrekord iti transkrip wenno tape a rekord dagiti panagusig;
- (7) Mangipaay iti desision a nakasurat ti mangimatmaton ti komplikado a lugar iti saan a naladladaw ngem pito nga aldaw ti panagadal manipud iti panagserra ti apela nga ibagbagana a nalawag ti (dagiti) aksion nga aramiden ken dagiti pagbasaran dagiti nasao nga aksion. Ti nakasurat a desision ket maibuson wenno personal a maitulod iti nagannak, ti abogado a nakarekord ti estudiante, ken kopiana iti pagadalan. Nu mapasingkedan ti pangdisiplina nga aksion, ikeddeng ti mangimatmaton iti complex area ti kabuklan a bilang ti aldaw a pannakasuspensio ken iti uneg ti petsa a panangrugi ken panagleppas ti pannakasuspensio a panunuten ti bilang ti aldaw a pannakasuspensio a naikaron ti estudiante.

(e) Mabalin nga iapela ti nagannak ti desision ti mangimatmaton iti complex area babaen iti panangipaay iti nakasurat a pakaammo ti apelada ken ti partikular a palawag nu agkidkiddawda iti pannakadengngeg iti mangimatmaton ti edukasion wenno nadutokan ti tukad ti estado a mangammo kadagiti partikular a parikut ken argumento nga addaan kadagiti sumuporta a dokumento ken pammaneknek nga iyap-apela ti individual. Ti nakasurat nga apela ket maitulod iti mangimatmaton ti edukasion wenno nadutokan ti tukad ti estado iti las-ud ti pito nga aldaw nga adda eskuela manipud iti petsa ti nakasurat a desision ti mangimatmaton iti complex area. Nu awan ti partikular a kiddaw a naaramid para iti panagdengngeg, mangited iti desision ti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutokan iti tukad ti estado maibasar iti entero a rekord dagiti panagusig ti mangimatmaton iti complex area ken ti nagannak a naisubmitar iti apela. Ti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutokan iti tukad ti estado ket mangipaay iti pinal a nakasurat a desision. Mapalubosan ti estudiante nga umatendar iti pagadalan uray no adda nakapending nga apela malaksid nu nakita

ti mangimatmaton iti komplikado a lugar a ti agtultuloy a kaadda ti estudiante ket makapataud iti dakkel a peggad iti bukodna wenno kadagiti dadduma wenno kadagiti karbengan dagiti dadduma nga estudiante tapno magun-odda ti edukasionda a nawaya iti pannakadistorbo. Nu mailaksid ti estudiante manipud iti nakapending nga apela ti pagadalan, ti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutukan iti tukad ti estado ket mangited iti desision iti uneg ti duapulo-ket-maysa nga aldaw ti kalendario manipud iti petsa a pannakaawat iti apela.

(f) Apaman a maawat ti nakasurat nga apela, manipud iti nagannak wenno ti legal a mangibagi iti nagannak, ti nakasurat a desision ti mangimatmaton iti complex area ken amin a dokumento ken rekord manipud iti panagusig a naited iti babaen a seksion (d) daytoy a seksion ket maipasa iti ti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutukan iti tukad ti estado iti uneg ti sangapulo nga aldaw ti kalendario. Ti mangimatmaton ti edukasion wenno nadutukan iti tukad ti estado ket sukimatenna ti ebidensia ken mangiyetnay iti desision maibasar iti pangdisiplina nga aksion iti uneg ti sangapulo-ket-uppat nga aldaw ti kalendario. Ti desision ket personal a maitulod wenno maibuson iti nagannak wenno abogado a nakalista. Malaksid iti daytoy, mabagaan ti nagannak iti karbengan a mangisubmitar kadagiti nakasurat nga eksepsion iti desision ken mangipresenta iti argumento iti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutukan iti tukad ti estado. Iti situasion a mangipila ti nagannak kadagiti nakasurat nga eksepsion iti kapaut ti tiempo manipud iti pannakaikkat gapu iti armas a pumutok wenno pannakamodipikar maibasar iti desision ti nadutukan, ti nakasurat nga eksepsion ket denggen ti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutukan iti tukad ti estado. Dagiti nakasurat nga eksepsion ken ti kiddaw a mangipresentar iti argumento iti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutukan iti tukad ti estado ket nasken a maawat iti uneg ti lima nga aldaw ti kalendario manipud iti petsa ti panangited iti desision ti mangimatmaton ti edukasion, ti nadutukan wenno ti nadutukan iti tukad ti estado. Mabalina a mangisubmitar ti nagannak kadagiti nakasurat nga eksepsion ken isanud ti karbengan a mangipresenta iti argumento; nupay kasta, awan ti karbengan a mangipresenta iti argumento nu saan pay a nangisubmitar kadagiti nakasurat nga eksepsion. Nu nangisubmitar iti apag-isu a tiempo ti nagannak kadagiti nakasurat nga eksepsion ken kiniddaw ti karbengan a mangipresenta iti argumento, ti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutukan iti tukad ti estado, iti uneg ti dua nga aldaw ti panagadal manipud pannakaawat iti kiddaw nga ipresenta ti argumento, pakaammoan ti nagannak iti partikular a petsa, oras, ken lugar a pangipresentaran kadagiti argumentoda. Ti petsa a pangipresentar iti argumento ket saan a nababbaba ngem lima nga aldaw ti kalendario ken saan a nalablabes nga sangapulo-ket-uppat nga aldaw ti kalendario manipud iti petsa ti pakaammo a mangibagbaga iti nagannak iti partikular nga petsa, oras, ken lugar tapno ipresentar dagiti argumentoda. Ti mangimatmaton ti edukasion wenno ti nadutukan iti tukad ti estado ket ibusonna ti nakasurat a desision iti nagannak wenno ti abogado a nakalista iti uneg ti sangapulo-ket-uppat nga aldaw ti kalendario manipud iti petsa ti pannakaipresenta ti argumento wenno iti kaso nga isanud ti nagannak ti karbengan ti nagannak a mangipresenta iti argumento, iti uneg ti sangapulo-ket-uppat nga aldaw ti kalendario manipud iti pannakaawat

kadagiti nakasurat nga eksepsion ti nagannak. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-8, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; am ken comp 5/19/97; am ken comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §302A-1112)

§8-19-10 Kinapaut dagiti pangdisiplina nga aksion. (a) Nu ti pangdisiplina nga aksion ket saan a maipakat a kas resulta ti proseso ti apela, mabalin a maituloy ti pangdisiplina nga aksion iti sumaruno a tawen ti panagadal iti aniaman a pangpubliko a pagadalan ken saan a karaman ti panagadal iti summer.

(b) Nu dagiti aramid, a nagresulta iti pangdisiplina nga aksion, ket naaramid iti uneg ti duapulo nga aldaw manipud iti naudi nga aldaw ti panagisuro kadagiti estudiante iti tawen ti panagadal, mabalin a maituloy ti pangdisiplina nga aksion iti sumaruno a tawen ti panagadal iti aniaman a pangpubliko a pagadalan ken sanna a karaman ti panagadal iti summer.

(c) Daytoy a seksion ket saan a maipakat kadagiti labsing iti armas a pumutok. Ti pangdisiplina nga aksion kadagiti labsing iti armas ket inkapilitan iti saan a nababbaba ngem maysa a tawen ti kalendario.

(d) Malaksid iti nailadawan kadagiti babaen a seksion (a) ken (b), awan ti pangdisiplina nga aksion ti agtuloy iti labes ti tawen ti panagadal a pannakaaramid ti aksion. [Epektibo 9/1/82; ren §8-19-9, 5/23/86; comp 7/19/93; am ken comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §§302A-1112, 302A-1134)

§8-19-11 Dagiti kasukat nga aktibidad ti edukasion ken dadduma a tulong nu maduktalan dagiti estudiante a limmabsing iti daytoy a kapitulo.

(a) Ti mangimatmaton iti complex area ket siguradoenna a maited dagiti alternatibo nga aktibidad ti edukasion wenno aktibo a pannakipaset kadagiti publiko wenno pribado nga ahensia kas maitutop para iti amin nga estudiante a naikkat ti krisis para iti panawen a saan a lumabes iti sangapulo nga aldaw nga adda eskuela wenno nasuspende iti panawen a lumabes iti sangapulo nga aldaw nga adda eskuela.

(b) Para kadagiti amin nga estudiante a nasuspende iti maysa agingga sangapulo nga aldaw ti panagadal, mabalin nga ibilang ti prinsipal wenno ti nadutokan ti panangipaay iti alternatibo nga aktibidad ti edukasion maibasar iti kasapulan ti estudiante.

(c) Dagiti administratibo a pagalagadan ti Hawaii para kadagiti estudiante nga addaan kadagiti disabilidad ket maipakat kadagiti estudiante a kwalipikado iti daytoy a kapitulo. [Epektibo 9/12/82; am ken ren §8-19-10, 5/23/86; comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: §302A-1112) (Imp: HRS §§302A-1112, 302A-1128)

BABAEN A KAPITULO 3

SAAN A NASAYAAT NGA UGALI KEN DISIPLINA TI ESTUDIANTE BAYAT TI PANAGADAL ITI SUMMER

§8-19-12 Dagiti pangdisiplina nga aksion; awtoridad. Ti direktor ti panagadal iti summer wenno dinutokan ket ipakatna ti pangdisiplina nga aksion maibusor iti siasinoman nga estudiante nga agtendar iti panagadal iti summer. [Epektibo 5/23/86; comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS 302A-1112)

§8-19-13 Maiparit nga ugali ti estudiante; dagiti labsing iti klase. (a) Ti sumaganad a maiparit nga ugali ket maipakat iti amin nga estudiante iti panagadal iti summer kadagiti oras ti panagadal iti summer, iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, wenno iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan.

(1) Dagiti Class A a labsing:

- (A) Asulto;
- (B) Panag-buly (para kadagiti estudiante iti grado 9-12);
- (C) Panagtakaw;
- (D) Cyberbullying (para kadagiti estudiante iti grado 9-12);
- (E) Delikado nga alikamen, wenno banag; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
- (F) Dagiti delikado nga armas; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
- (G) Alikamen ti droga; panagtagikua, wenno panagusar iti daytoy;
- (H) Panagkikil;
- (I) Pannakikabil;
- (J) Dagiti armas a pumutok; panagtagikua wenno panagusar iti daytoy;
- (K) Panang-harass (para kadagiti estudiante iti grado 9-12);
- (L) Homicide;
- (M) Illegal nga agas; panagtagikua, wenno panagusar iti;
- (N) Dagiti makabartek a substansia; panagtagikua, wenno panagusar iti daytoy;
- (O) Panagdadael iti sanikua wenno bandalismo;
- (P) Robbery;
- (Q) Seksual nga asulto;
- (R) Seksual a panaggundaway;
- (S) Seksual a panang-harass (para kadagiti estudiante iti grado 5-12);
- (T) Panagsiim; wenno
- (U) Pamutbuteng a panagpangta.

(2) Dagiti Class B a labsing:

- (A) Panag-bully (para kadagiti estudiante iti grado K-8);
- (B) Cyberbullying (para kadagiti estudiante iti grado K-8);

- (C) Panangidumduma;
 - (D) Saan nga apag-isu nga ugali;
 - (E) Palso nga alarma;
 - (F) Panagpalsipika;
 - (G) Panagsugal;
 - (H) Panang-harass (para kadagiti estudiante iti grado K-8);
 - (I) Hazing;
 - (J) Saan a maitutop wenno kwestionable a panagugar, wenno isuda a dua, kadagiti materiales wenno alikamen ti internet wenno isuda a dua;
 - (K) Panagibales;
 - (L) Seksual a panang-harass (para kadagiti estudiante iti grado K-4);
 - (M) Panagtakaw; wenno
 - (N) Panagserrek.
- (3) Dagiti Class C a labsing:
- (A) Makaabuso a lengguahe;
 - (B) Panaglangan iti klase;
 - (C) Kinasukir;
 - (D) Laser pen/laser pointer; panagtagikua wenno panagugar iti daytoy;
 - (E) Ipapanaw iti kampus nga awan pammalubos;
 - (F) Panagsigarilio wenno panagugar kadagiti substansia ti tabako; wenno
 - (G) Panaglakuatsa.
- (4) Dagiti Class D a labsing:
- (A) Kontrabando; panagtagikua wenno panagugar iti daytoy;
 - (B) Saan a nakaro a problema a tignay; wenno
 - (C) Dadduma pay a pagalagadan ti pagadalan.

(b) Dagiti Class C ken D a labsing: Ti estudiante iti panagadal iti summer nga agaramid iti dua iti aniaman a class C wenno D a labsing kas naipalawag iti seksion 8-19-6 iti kurso ti panagadal iti summer ket makaawat iti ballaag iti umuna a panaglabsing ken mabalina a maikkat iti panagadal iti summer iti maikadua a panaglabsing.

(c) Siasinoman nga estudiante nga agaramid iti class A wenno class B a labsing ket maikkat manipud iti panagadal iti summer. Ti direktor ti panagadal iti summer wenno ti nadutokan ket bagaanna ken makipagkita iti estudiante ken nagannak sakbay ti pannakaikkat manipud iti panagadal iti summer. Ti direktor ti eskuela iti summer ket mangipila iti report iti mangimatmaton iti complex area ken mangipaay iti kopia iti nagannak.

(d) Ti direktor ti eskuela iti kalgaw wenno ti nadutokan, iti maysa nga emerhensia, ket mabalina nga ikkaten a dagus ti estudiante iti krisis maibasar iti preliminarario a panagsukimat ken pannakatakuat a ti ugali ti estudiante ket mangipakita iti nabatad a dagus a pangta iti pisikal a kinatalged ti bukodna wenno dagiti dadduma wenno nakaro a makaisturbo ti estudiante isu a kasapulan ti dagus a pannakaikkat ti estudiante tapno mapreserba ti karbengan dagiti

dadduma nga estudiante tapno maituloyda ti edukasionda a nawaya manipud iti saan a maitutop a pannakadistorbo. Ti direktor ti panagadal iti summer wenno ti nadutokan ket pakaammoanna ken makipagkita iti estudiante ken nagannak sakbay ti pannakaisubli ti estudiante iti panagadal iti summer. Awan ti estudiante a mai-reinstate nu awan ti pannakipagkita. Ti direktor ti panagadal iti summer wenno ti nadutokan ket mangipila iti report iti mangimatmaton iti complex area ken mangipaay iti kopia iti nagannak. [Epektibo 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §302A-1112)

BABAEN A KAPITULO 4

DAGITI PANAGSUKIMAT KEN PANAGKUMPISKA ITI PAGADALAN

§8-19-14 Pagalagadan iti pananglukat ken panagsukimat kadagiti locker ti estudiante. Dagiti locker a naited kadagiti estudiante iti uneg ti kampus ket mabalín a lukatan ken sukimaten (ken ipaangot kadagiti aso) dagiti opisial ti pagadalan iti aniaman a tiempo wenno uray awan rason, basta ti panagsukimat ket saan a maigapu iti puli, kolor, pagilian a nagtaudan, kapuunan, seks, pakabigbigan a gender ken panangiyebkas, relihion, disabilidad, wenno seksual nga orientasion. Saan a maipakat ti seksion 8-19-15 iti pananglukat ken panagsukimat (ken panagpaangot kadagiti aso) kadagiti locker ti estudiante. Awan kadagiti maiparit iti seksion 8-19-15 aginggana 8-19-18 wenno mainaig kadagiti sapisap a panagsukimat ken panagkumpiska iti pagadalan ti maipapan iti aniaman a wagas a mangpataud iti panangnamnama iti kinapribado dagiti locker ti estudiante. Ipapan koma dagiti estudiante a dagiti locker a naited kadakuada ket mabalín a lukatan ken sukimaten (ken ipaangot kadagiti aso) iti aniaman a tiempo wenno uray awan rason. [Epektibo 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-1101, 302A-1112)]

§8-19-15 Pagalagadan kadagiti sapisap a panagsukimat ken panagkumpiska iti pagadalan. Malaksid nu naited iti seksion 8-19-14 maipapan kadagiti locker ti estudiante, dagiti estudiante ket addaan iti nainkalintegán a panangnamnama iti kinapribado iti kinataoda iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, wenno iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ti pagadalan. Dagiti pagadalan ket addaan iti kapada a lehitimo a panagkasapulan a taginayonen ti urnos ken ti aglawlaw a mabalín a maaramid ti panagadal. Iti panangtungpal iti daytoy a lehitimo a kasapulan, mabalín a dagiti opisial ti pagadalan ket sagpaminsan a masapulda nga aramiden dagiti panagsukimat ken panagkumpiska iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran nga aktibidad wenno okasion ti departamento iti uneg wenno ruar ti

sanikua ti pagadalan. Kas sapesap a pagalagadan, malaksid nu naited iti seksion 8-19-14 maipapan kadagiti locker ti estudiante, dagiti panagsukimat ken panagkumpiska ket mapalubusan nu adda nainkalintegangan a pagbasaran nga atapen, maibasar kadagiti makatulong a situasion a ti panagsukimat ket makaited iti ebidensia a ti estudiante wenno dagiti estudiante ket limmabsing wenno lablabsingenda ti linteg wenno ti ugali ti estudiante a maiparit iti daytoy a kapitulo. Dagiti panagsukimat ken panagkumpiska nga aramiden dagiti opisial ti pagadalan ket sumurot kadagiti probision daytoy a babaen a kapitulo. [Epektibo 5/23/86; comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-1101, 302A-1112)]

§8-19-16 Awtoridad. Malaksid nu naited iti seksion 8-19-14 maipapan kadagiti locker ti estudiante, dagiti sanikua ket mabalin a sukimaten nu adda nainkalintegangan a pagbasaran nga atapen, maibasar kadagiti situasion ti atendant a ti panagsukimat ket makaited iti ebidensia a ti estudiante wenno dagiti estudiante, wenno kadagiti dadduma iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, wenno iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenno okasion iti uneg wenno ruar ti masakupan ti pagadalan ket nalabsingna ti linteg wenno dagiti probision daytoy a kapitulo. Ti opisial ti pagadalan a mangar-aramid iti panagsukimat ket kadduaan ti sabali nga opisial ti pagadalan nga agserbi kas saksi, malaksid nu emerhensia a kasapulan ti dagus nga aksion tapno proteheran ti salun-at wenno kinatalged, wenno isuda a dua a siasinoman a tao wenno tattao. [Epektibo 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-1101, 302A-1112)]

§8-19-17 Dagiti kondision a mabalin a pakaaramidan dagiti sapesap a panagsukimat ken panagkumpiska iti pagadalan. (a) Malaksid nu naited iti seksion 8-19-14 maipapan kadagiti locker ti estudiante, ti panagsukimat ken panagkumpiska ket mabalin nga ipatungpal dagiti opisial ti pagadalan nu masabet amin dagiti sumaganad a kondision:

- (1) Nu iti kanito ti panagsukimat, adda dagiti nainkalintegangan a pagbasaran ti panagatap maibasar kadagiti pasamak ti atendant a ti panagsukimat ket makaited iti ebidensia a ti estudiante wenno dagiti estudiante ket limmabsing iti linteg wenno kadagiti probision a maiparit iti daytoy a kapitulo.
 - (2) Ti wagas a pannakaisayangkat ti panagsukimat ket nainkalintegangan a mainaig iti panggep ti panagsukimat.
 - (3) Ti estudiante a masakimat ket mapakaammoan maipapan iti panggep ti panagsukimat ken maikkan iti gundaway a boluntario nga ited ti ebidensia a birbiroken ti opisial ti pagadalan.
- (b) Ti prinsipal wenno ti dinutokan ti pagadalan ket pakaammoan ti opisial ti pagadalan a mangaramid iti panagsukimat a maaramid ti panagsukimat ken ti

panggep ti panagsukimat malaksid nu emerhensia a kasapulan ti dagus nga aksion tapno proteheran ti salun-at wenno kinatalged, wenno ti agpada a siasinoman a tao wenno tattao.

(c) Nu nasursurok ngem maysa nga estudiante ti maatap a naglabsing, ngarud, nu praktikal ken saan a peggad iti salun-at wenno kinatalged, ti opisial ti pagadalan a mangar-aramid iti panagsukimat ket mangrugi iti estudiante a pinakamaatap nga addaan iti sapsapulen a banag iti panagsukimat. [Epektibo 5/23/86; am ken comp 7/19/93; am ken comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §§302A-1112, 703-309(2)) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3, HRS §§302A-1101, 302A-1112, 703-309(2))

§8-19-18 Dagiti maiparit a panagsukimat ken panagkumpiska.

Malaksid nu naited iti seksion 8-19-14 maipapan kadagiti locker ti estudiante:

- (1) Dagiti panagsukimat a kumpurmi ket maiparit.
- (2) Dagiti strip search ket maiparit.
- (3) Ti opisial ti pagadalan ket saan a mangar-aramid iti panagsukimat a mangkalikagum iti panagsagid iti bagi ti estudiante nu ti kasta a panagsukimat ket kasapulan tapno maliklikan ti pannakadangran ti salun-at wenno kinatalged, wenno isuda a dua a siasinoman a tao wenno tattao.
- (4) Iti kurso ti panagsukimat, ti panagusar iti puersa maibusor iti estudiante ket maiparit malaksid nu pasien ti opisial ti pagadalan a ti puersa nga aramiden ket kasapulan tapno maliklikan ti pannakadangran ti salun-at wenno kinatalged, wenno isuda a dua a siasinoman a tao wenno tattao.
- (5) Ti panagsukimat nga aramiden maibasar kadagiti probision daytoy a babaen a kapitulo ket malimitaran iti banag wenno kadagiti banag a nakairantaan ti pannakaaramid ti panagsukimat. Nupay kasta, aniaman a banag a maobserba bayat ti panagsukimat ket mabalin nga kumpiskaen ti opisial ti pagadalan nu ti panagtagikua iti banag ket lumabsing iti linteg wenno kadagiti probision daytoy a kapitulo, wenno nu ti saan a panangkumpiska ket makapeggad iti salun-at wenno kinatalged, wenno isuda a dua a siasinoman a tao wenno tattao, karaman ti opisial a mangar-aramid iti panagsukimat. [Epektibo 5/23/86; comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-1101, 302A-1112)

BABAEN A KAPITULO 5

PANANGIREPORT KADAGITI PANAGLABSING

§8-19-19 Panangireport kadagiti class A ken class B a panaglabsing a maar-aramid iti pagadalan. (a) Siasinoman a manursuro, opisial, wenno dadduma nga empleado ti departamento a saksi iti class A wenno class B a labsing kas nailadawan iti daytoy a kapitulo, wenno addaan iti nainkalinteg a

gapu tapno pasien a ti class A wenna class B a labsing ket naaramid wenna maaramid, maibusor iti estudiante, manursuro, opisial wenna dadduma nga empleado ti departamento, wenna karaman ti sanikua ti pagadalan, ket dagus nga ireportna ti insidente iti prinsipal wenna ti nadutokan. Awan iti daytoy a babaen a seksion ti maipapan a mangiparit wenna manglapped iti maysa a manursuro, opisial, wenna dadduma nga empleado ti departamento nga agireport kadagiti class C wenna class D a labsing iti prinsipal wenna iti nadutokan.

(b) Apaman a makaawat iti report iti class A wenna class B a labsing, ti prinsipal wenna ti nadutokan ket agaramid iti imbestigasion tapno maammoan ni ti tignay ket agkasapulan iti direkta a panagtawag iti pulis wenna ti tignay ket mabalin a tamingen babaen kadagiti wagas ti disiplinina iti pagadalan. Ti prinsipal wenna ti nadutokan ket tumawag iti pulis tunggal adda makita a peggad ken ti tignay ket saan a mataming ti empleado ti pagadalan.

(c) Ti prinsipal wenna ti nadutokan ket irekordna ti impormasion ti insidente iti sistema ti elektronikong a database ti departamento iti uneg ti lima nga aldaw ti panagadal manipud idi maireport ti panaglabsing.

(d) Ti prinsipal wenna ti dinutokan ket pakaammoanna ti nagreport a manursuro, opisial, wenna dadduma nga empleado, maipapan iti pangdisiplina nga aksion, nu adda man, a naala iti (kadagiti) panaglabsing iti klase iti uneg ti lima nga aldaw ti panagadal kalpasan a maireport ti insidente kas mayannatop iti babaen a seksion (c).

[Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-11, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §§302A-1112, 302A-1002) (Imp: HRS §§302A-1112, 302A-1002)

§8-19-20 Danios apaman a maireport dagiti panaglabsing. Aniaman a manursuro, opisial, wenna dadduma nga empleado ti departamento ket agireport nga addaan nasayaat nga intensyon kas makalikagum iti §8-19-19 ket maikkan iti danios ken maideklara a saan a makadangran kas mayannatop iti seksion 302A-1003, Dagiti Narebisar a Paglintegan ti Hawaii. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-12, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §§302A-1112, 302A-1003) (Imp: HRS §302A-1112, 302A-1003)

§8-19-21 Pannakapaay a panangireport kadagiti class A ken class B a panaglabsing a maar-aramid iti pagadalan; dagiti supapakna. (a) Ti mangimatmaton ti edukasion ket mangited iti tinawan a nakasurat a pakaammo iti amin nga pagadalan ken opisina a ti pannakapaay a mangireport kadagiti class A wenna class B a labsing a mapasasamak iti kampus, wenna dadduma a masakupan ti departamento, wenna iti transportasion ti departamento, wenna bayat ti inisponsoran ti departamento nga aktibidad wenna okasion iti uneg wenna ruar ti sanikua ti pagadalan ket mabalin nga agresulta kadagiti pangdisiplina nga aksion a maibusor kadagiti manursuro, opisial, wenna dadduma nga empleado ti departamento. Dagiti pangdisiplina nga aksion ket mabalin a karaman ti:

- (1) Oral a ballaag;
 - (2) Nakasurat a ballaag;
 - (3) Pannakasuspensio nga awan bayadna;
 - (4) Pannakai-demote; wenno
 - (5) Pannakaikkat.
- (b) Dagiti manursuro, opisial, wenno dadduma nga empleado ti departamento a mapaay nga agireport nga kadagiti labsing kas makalikagum iti §8-19-19 ket mabalin a madisiplinaan kas mayannatop kadagiti regulasion ken wagas ti departamento.
- (c) Siasinoman a manursuro, opisial, wenno dadduma nga empleado ti departamento a madisiplinaan gapu iti pannakapaay a mangireport kadagiti class A wenno class B a labsing a mapaspasamak iti kampus, wenno dadduma a masakupan ti departamento, iti transportasion ti departamento, wenno bayat ti inisponsoran ti departamento nga okasion iti uneg wenno ruar ti sanikua ket addaan iti karbengan nga apelaan ti pangdisiplina nga aksion a kas ituyang ti linteg ti estado wenno dagiti regulasion ken wagas ti departamento wenno dagiti maipakat a sapasap a pagnunumoan. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-13, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; am ken comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §§302A-1112, 302A-1002) (Imp: HRS §§302A-1112, 302A-1002)

BABAEN A KAPITULO 6

DAGITI PANAG-INTERVIEW KEN PANAGARESTO TI PULIS

§8-19-22 Dagiti panag-interview ti pulis iti pagadalan para kadagiti labsing a mainaig iti pagadalan. (a) Dagiti opisial ti pulis ket mabalin nga umay iti pagadalan tapno agsaludsod iti estudiante. Apaman a sumangpet iti pagadalan, ti opisial ti pulis ket maiturong iti prinsipal wenno ti nadutukan tapno agkiddaw iti pammalubos a mang-interview iti estudiante. Nu mapalubosan a ma-interview ti estudiante, ti prinsipal wenno ti nadutukan ket agganuat tapno mapakaammoan ti nagannak maipapan iti panag-interview ti pulis ken ti karbengan a kaadda sadiay nu maaramid ti interview. Mabalin a maaramid ti panag-interview nu saan a mapakaammoan ti prinsipal wenno ti nadutukan ti nagannak wenno nu napakaammoan ti nagannak ngem saanna a kayat ti umay, wenno nu mapaay nga agpakita ti nagannak kalpasan ti nainkalinteg a tiempo manipud naited ti pakaammo iti pagadalan para iti panag-interview ti pulis.

(b) Ti prinsipal wenno ti nadutukan ket adda koma bayat ti panag-interview ti pulis malaksid nu saan nga iraman ti opisial ti pulis.

(c) Nu maaresto ti estudiante, ti prinsipal wenno ti nadutukan ket surutenna dagiti proseso a naibaga iti seksion 8-19-24. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-14, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-1101, 302A-1112)

§8-19-23 Dagiti panag-interview ti pulis iti pagadalan para kadagiti labsing a saan a mainaig iti pagadalan. (a) Dagiti opisial ti pulis ket kontakenda ti pagadalan ken balakadanda ti prinsipal wenno ti nadutukan maipapan iti natura ken dagiti situasion ti panagbisita. Apaman a sumangpet iti pagadalan, ti opisial ti pulis ket maiturong iti prinsipal wenno ti nadutukan tapno agkiddaw iti pammalubos a mang-interview iti estudiante.

(b) Sakbay ti aniaman nga interview, ti prinsipal wenno ti nadutukan ket pakaammoanna ti nagannak maipapan iti karbengan a kaadda bayat a maaramid ti interview ti pulis. Mabalín a maaramid ti interview nu makaala iti berbal a pammalubos manipud iti nagannak. Dagiti makalikagum iti pakaammo ken pammalubos daytoy a babaen a seksion ket saan a masurot nu ti klase ti interview ket mainaig iti panagabusó iti ubing wenno dadduma a labsing a ti nagannak wenno kabbalay ket mapagsuspetsaan a nangaramid iti labsing maibusor iti estudiante.

(c) Ti prinsipal wenno ti nadutukan ket ilista ken irekordna ti nagan ti ubing, ti petsa ti interview ti pulis, ken ti nagan ti opisial ti pulis ken ti numero ti tiapa ken ti numero ti report ti pulis nu adda.

(d) Nu maaresto ti estudiante babaen iti pulis, ti prinsipal wenno ti nadutukan ket surutenna ti proseso a naibaga iti seksion 8-19-24. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-15, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; am ken comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-1101, 302A-1112)

§8-19-24 Dagiti panagaresto ti pulis iti pagadalan. Ti pulis ket maidirekta iti prinsipal wenno ti nadutukan. No mabalín ti estudiante ket maibaon iti opisina ti prinsipal tapno maipatungpal ti pulis ti nakapending a panagaresto. Apaman a sumangpet ti pulis tapno arestoenna ti estudiante, ti prinsipal wenno ti nadutukan ket agaramid iti gannuat a mangipakaammo iti nagannak. [Epektibo 9/1/82; am ken ren §8-19-16, 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: Hawaii Const. Art. X, §3; HRS §§302A-1101, 302A-1112)

BABAEN A KAPITULO 7

PANAGBAYAD TI DANYOS PARA ITI BANDALISMO

§8-19-25 Susungbatan para iti bandalismo. (a) Nu ti siasinuman nga estudiante ket maduktalan a responsable iti bandalismo iti aniaman a pasdek ti publiko a pagadalan, pasilidad, wenno ground, maaramid ti panagbayad ti danios ti estudiante wenno nagannak. Awan ti panagbayad ti danios nu saan a mapaneknekan a ti bandalismo ket inaramid ti estudiante.

(b) Nupay adda dagiti probision daytoy a kapitulo, mabalín ti estado ti agdesision a mangiyeg iti aniaman a maitutop nga aksion para ti pannakatarimaan dagiti nadadael kadagiti sanikua ti pagadalan.

(c) Nu madisiplinaan ti estudiante gapu iti bandalismo maibasar iti daytoy a kapitulo, maaramid laeng dagiti proseso ti panagbayad ti danios kalpasan a makumpleto dagiti proseso a pangdisiplina daytoy a kapitulo ket ti prinsipal wenno ti nadutokan nga agimbestigar ket addaan iti rason tapno mamati a linabsing ti estudiante dagiti probision daytoy a kapitulo. [Epektibo 5/23/86; comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §§302A-1112, 302A-1153)

§8-19-26 Dagiti wagas a maipakat iti bandalismo. (a) Tunggal adda rason ti prinsipal wenno ti nadutokan a mamati a mabalin a responsable ti estudiante iti bandalismo iti aniaman a pasdek, pasilidad, wenno masakupan ti publiko nga pagadalan, rugian a dagus ti prinsipal wenno ti nadutokan ti imbestigasion ti insidente.

(b) Nu ti bandalismo ket aramid a pannakaipataw iti estudiante ti aksion a pangdisiplina babaen iti daytoy a kapitulo, iraman ti prinsipal wenno ti nadutokan kas paset ti imbestigasion a makalikagum iti babaen dagiti seksion 8-19-7, 8-19-8, 8-19-9, ken 8-19-10, a pangammo kadagiti kinapudno ken pasamak a mangsuporta iti panagbayad ti danios a maibasar iti babaen daytoy a babaen a kapitulo. Ti dadduma pay aksion a mainaig iti panagbayad ti danios ket maitantan agingga a maammoan ti aksion a pangdisiplina ken maaramid dagiti wagas ti panagapela.

(c) Nu kalpasan ti imbestigasion, ket adda rason ti prinsipal wenno ti nadutokan a mamati a mabalin a responsable ti estudiante iti bandalismo, ti prinsipal wenno ti nadutokan ket mangyiskediul iti pannakitungtong iti estudiante ken ti nagannak. Ti yaatendar iti panagtutungtong ket malimitaran iti prinsipal wenno ti nadutokan, ti estudiante, ken ti nagannak.

(d) Ti pakauna a nakasurat a pakaammo maipapan iti panagtutungtong ket maaramid kadagiti form ti departamento, a maibuson iti nagannak. Awan ti estudiante wenno ti nagannak a makalikaguman iti panagbayad ti danios iti aniaman a wagas malaksid no napakaammoan ti nagannak ken naikkan iti gundaway a manggeg. Bagaan ti pakaammo ti nagannak maipapan kadagiti nakuatan ken ti petsa, oras, ken lokasion ti panagtutungtong. Ti pakaammo ket maibuson iti saan a nababbaba ngem sangapulo ket lima nga aldaw ti kalendario sakbay ti petsa ti panagtutungtong. Nu kasapulan tapno matun-oy ti epektibo a komunikasion, ti pakaammo ket maited iti kangrunaan a lengguahe ti nagannak. Mabalin nga agusar ti pagadalan kadagiti dadduma a wagas ti komunikasion, kas iti telepono, tapno manayonan ti nakasurat a komunikasion iti nagbaetan ti pagadalan ken ti nagannak.

- (1) Ti nagannak ket sumungbat iti pakaammo iti uneg ti pito nga aldaw ti kalendario manipud iti petsa a naawat ti pakaammo.
- (2) Ti naited a petsa ti panagtutungtong iti pakaammo ket mabalin a mabaliwan nu kontaken ti nagannak ti estudiante ti pagadalan tapno iyurnosna a mabaliwan ti petsa ti panagtutungtong. Ti kiddaw a baliwan ti iskediuul ti panagtutungtong ket maaramid iti uneg ti pito nga aldaw ti kalendario manipud ti petsa a pannakaawat iti pakaammo.
- (3) Ti panagtutungtong ken ti saan a pormal a panangrisut ket

mapagtulagan kadagiti kaso a dagiti nadadael ket saan a lumabes iti \$3,500. Nu adda panangrisut, ti nakasurat a katulagan para iti panagbayad ti danios ket maipakat iti nagbaetan ti nagannak ken pagadalan. Ti nakasurat a katulagan ket maipakat laeng nu dagiti nadadael ket saan a lumabes iti \$3,500.

(e) Nu mapaay ti nagannak a sumungbat iti pakaammo iti uneg ti limitasion ti tiempo, mabalin ti prinsipal wenno ti nadutokan ti:

(1) Mangbaliw iti petsa ti panagtutungtong nu maammoan ti prinsipal wenno ti nadutokan a ti pannakapaay a sumungbat ket nasayaat a rason wenno adda iti kasayaatan nga interes ti pagadalan wenno ti estudiante; wenno

(2) Pakaammoan ti nagannak babaen iti surat a naited ti pakaammo para iti gundaway a mangngeg iti pannakitungtong iti prinsipal wenno iti nadutokan, ken gapu iti pannakapaay a sumungbat iti pakaammo, ti parikut ket maiturong iti mangimatmaton ti complex area babaen iti prinsipal wenno ti nadutokan para iti dadduma pay nga aksion.

(f) Ti panagtutungtong ket maaramid iti sumaganad a wagas:

(1) Dagiti partido nga umatendar iti panagtutungtong ket ti prinsipal wenno ti nadutokan, ti estudiante, ken ti nagannak. Malaksid iti prinsipal wenno ti dinutokan ti pagadalan a nakaaramidan ti bandalismo, ti estudiante, ken ti nagannak, awanen ti dadduma pay a mapalubosan a dumar-ay iti panagtutungtong para iti aniaman a rason.

(2) Iki kumperensia, iparang ti prinsipal wenno ti dinutokan ti pagadalan a nakaaramidan ti bandalismo dagiti naduktalan ti imbestigasion ken dagiti kasapulan iti panagbayad ti danios.

(3) Nu umanamong ti estudiante ken ti nagannak iti gatad ken wagas a pannakaaramid ti panagbayad ti danios, ti prinsipal wenno ti nadutokan, ti estudiante ken ti nagannak ket mang-execute iti nakasurat a katulagan kadagiti porma ti departamento a mangdakamat iti wagas a pannakaaramid ti panagbayad ti danios ken ti panawen a pannakakumpleto ti panagbayad ti danios, nu laketdi saan a lumabes iti \$3,500 dagiti nadadael. Ti panagbayad ti danios ket mabalin a maaramid iti aniaman a wagas, karaman ti panagbayad ti danios iti kuarta ti estudiante ken nagannak. Nu lumabes iti \$3,500 dagiti nadadael, ti banag ket maikuno iti mangimatmaton ti kumplikado a lugar a mangi-refer iti banag iti abogado heneral para iti dadduma pay nga aksion.

(4) Inton makumpleto ti panagbayad ti danios, amin dagiti rekord ken dokumento maipapan iti imbestigasion ken ti panagtutungtong ket mapagtalinaed iti pagadalan iti tallo a tawen. Awan ti impormasion maipapan iti imbestigasion, panagtutungtong, ken kadagiti naaramid nga aksion ti maibingay iti siasinoman a tao a saan a direkta a kapaset dagiti panagusig.

- (5) Nu maipatungpal ti nakasurat a katulagan ken mapaay ti nagannak wenno estudiante a sumurot kadagiti termino ti nagtulagan, mabalin nga ipasa ti prinsipal wenno ti nadutokan ti banag iti mangimatmaton ti kumplikado a lugar. Ti mangimatmaton ti kumplikado a lugar ket repasoenna ti banag ken agaramid iti maitutop nga aksion, a mabalin a karaman ti pannakai-refer iti abogado heneral para iti dadduma pay nga aksion.
- (6) Nu saan nga umanamong ti estudiante ken ti nagannak kadagiti natakuatan ti prinsipal wenno ti nadutokan, ipasa ti prinsipal wenno ti nadutokan amin dagiti rekord ken dokumento mainaig iti imbestigasion ken panagtutungtong, ken ireportda dagiti natakuatan ken situasion ti banag iti mangimatmaton ti kumplikado a lugar a mangrepaso iti banag ken agaramid iti maitutop nga aksion a mabalin a karaman ti pannakai-refer iti abogado heneral para iti dadduma pay nga aksion. Nu lumabes iti \$3,500 dagiti nadadael, ti banag ket maikuno iti sapasap nga abogado para iti dadduma pay nga aksion. [Epektibo 5/23/86; am ken comp 7/19/93; comp 5/19/97; comp 2/22/01; am ken comp 9/10/09; comp ~~NOB~~ 17 2019] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §§302A-1112, 302A-1153)

§8-19-27 NASUKATAN [R 2/22/01]

§8-19-28 NASUKATAN [R 2/22/01]

§8-19-29 NASUKATAN [R 2/22/01]

BABAEN A KAPITULO 8

TI WAGAS DAGITI PANAGREKLAMO KEN PANNAKAIMBESTIGAR TI PANANGIDUMDUMA, PANANG-HARASS (KARAMAN TI SEKSUAL A PANANG-HARASS) PANAG-BULLY KEN/WENNO PANAGIBALES

§8-19-30 Wagas ti panagreklamo. (a) Ti departamento ket agaramid iti dagus ken maitutop nga addang tapno mapasardeng ti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), wenno panag-bully maibusor iti estudiante, karaman dagiti maibasar iti maprotektaran a klase kas naipalawag iti seksion 8-19-2, tapno malappedan ti pannakaulitna manen ken tapmo maremedioan dagiti epekto ti panangidumduma iti nagreklamo/biktima wenno dadduma pay, nu maitutop.

(b) Dagiti reklamo maipapan iti saan a maitutop a tignay wenno agrusing manipud kadagiti alegasion a sakupen daytoy a kapitulo ket mabalin a mangipila iti aniaman a kanito babaen iti:

- (1) Dagiti estudiante a makapadpadas iti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), Panag-bully ken/wenno panagibales;

- (2) Dagiti estudianta a makasaksi iti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), panag-bully ken/wenno panagibales maibusor iti sabali nga estudianta;
 - (3) Dagiti nagannak, legal a tagaaywan, pannakabagi ti edukasion, wenno dagiti individual nga addaan iti legal a karbengan a makaammo wenno nakaimatang iti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), panag-bully ken/wenno panagibales maibusor iti sabali nga estudianta; wenno
 - (4) Dagiti empleado, staff, wenno boluntario a nakaimatang wenno makaammo iti maipapan iti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), panag-bully wenno panagibales maibusor iti maysa nga estudianta.
- (c) Dagiti reklamo nga agatap kadagiti panaglalsing iti daytoy a kapitulo ket mabalina a maaramid babaen iti panagusar iti Paulo 8 dagiti Administratibo a Pagalagadan ti Hawaii iti Departamento ti Edukasio, Kapitulo 19 a Porma ti Reklamo, ken ti reklamo ket mabalina nga mangipila iti aniaman nga oras. Dagiti individual nga awan ti aksesna iti wenno kaykayatna a saan nga usaren ti Paulo 8 dagiti Administratibo a Pagalagadan ti Hawaii iti Departamento ti Edukasio, Kapitulo 19 a Porma ti Reklamo ket mabalina latta nga agreklamo, iti maisurat wenno maisao, babaen iti panangited kadagiti sumaganad nga impormasion:
- (1) Ti nagan ti respondent wenno ti umdas a pannakaipalawag ti respondent tapno maammoan ti kinasiasino;
 - (2) Ti (dagiti) petsa ti mapatta-patta a pannakaaramid ti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), panag-bully wenno panagibales;
 - (3) Ti pudno a pannakailadawan ti pannakaaramid ti panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), panag-bully wenno panagibales a maatap a napasamak ken ti maprotektaran a pagbasaran ti reklamo, nu adda;
 - (4) Ti pannakailadawan ti dunor wenno pannakadangran, nu adda; ken
 - (5) Dagiti mailakip, nu adda, a mangidokumento iti maatap nga ugali.
- (d) Dagiti naisurat a reklamo ket mabalina a maited iti siasinoman a manursuro wenno empleado, prinsipal, bise-prinsipal, mangimatmaton iti complex area, wenno ti Sangay ti Panagsurot kadagiti Sibil a Karbengan. Dagiti naisao a reklamo ket mabalina a maited a personal wenno iti telepono iti siasinoman a manursuro wenno empleado, prinsipal, bise-prinsipal, mangimatmaton iti complex area, wenno ti Sangay ti Panagsurot kadagiti Sibil a Karbengan.
- (e) Ti prinsipal wenno ti nadutokan wenno ti mangimatmaton ti kumplikado a lugar, iti panagkonsulta iti Sangay ti Panagsurot kadagiti Sibil a Karbengan, ket tingitingenna ti reklamo tapno maammoan nu ti pudno nga alegasion ket ipapanna ti mapagtignayan a panangidumduma, panang-harass (karaman ti seksual a panang-harass), panag-bully wenno panagibales. Dagiti reklamo a saan a masakupan iti babaen a kapitulo ket maikuno iti maitutop nga opisina wenno administrador para iti pannakarepaso.
- (f) Nu mangipila ti maysa a reklamo, ti prinsipal wenno ti nadutokan ket mabalina a:

(1) Dagus a rugian ti imbestigasion a maiyannatup iti seksion 8-19-31; wenna

(2) Nu maipapan a maitutop, idiaya kadagiti partido ti gundaway a panangresolba iti reklamo iti saan a pormal a wagas sakbay a mangrugi ti aniaman a pormal a proseso ti imbestigasion. Daytoy saan a pormal a proseso ket mausar laeng nu dagiti partido ket boluntario nga umanamong a makipaset. Dagiti partido ket saan a makalikagum a direkta a mangresolba iti reklamo iti tunggal maysa. Apaman a marugian ti saan a pormal a proseso, ti aniaman a partido ket addaan iti karbengan a mangisardeng iti saan a pormal a proseso iti aniaman a tiempo, nga agresulta iti panagrugi ti proseso ti pormal nga imbestigasion.

Ti saan a pormal a resolution ket saan a maitutop kadagiti kaso a:

(1) umdas a serioso ti alegasion nga agparang a maikabil ti nagreklamo/biktima wenna ti siasinoman a tao iti pisikal a peggad;

(2) ti insidente ket nagresulta iti kriminal a darum;

(3) ti insidente ket karaman ti pannakaikuno iti pulis wenna kadagiti Serbisio ti Pagimbagan ti Ubing;

(4) ti reklamo ket karaman ti alegasion iti nakaro, tuluy-tuloy wenna kumarkaro a panag-bully wenna dadduma pay a serioso a kita ti panangidumduma;

(5) adda ti nakapending nga imbestigasion maibusor iti sumungsungbat;

(6) adda ti obdiektibo ken nabatad a saan a kinabalanse ti pannakabalin kadagiti partido; wenna

(7) ti imbestigasion ket mabalin a maitutop iti sabali a situasion.

Nu saan a maitutop ti saan a pormal a resolution, wenna nu saan a makapagsabat dagiti partido iti maysa a resolution, marugian ti imbestigasion babaen iti prinsipal wenna ti nadutokan kas mayannatop iti seksion 8-19-31.

(g) Isuda a dua a partido ket mabalin nga agkiddaw iti dagus a pannakibaet iti prinsipal, siasinoman a bise-prinsipal, ti mangimatmaton iti complex area, wenna ti Sangay ti Panagsurot kadagiti Sibil a Karbengan. Ti prinsipal wenna ti nadutokan ket mabalin a mangipasdek iti dagus a pannakibaet nga uray awan ti kiddaw, nu pagarupenda a maitutop daytoy. Dagiti dagus a pannakibaet ket amirisen ti prinsipal wenna ti nadutokan, nga adda konsultasion iti Sangay ti Panagsurot Kadagiti Sibil a Karbengan, ket nu matingiting a masapul dagiti dagus a pannakibaet, ti prinsipal wenna ti nadutokan ket agipatungpal kadagiti dagus a pannakibaet. Siguradoen ti Sangay ti Panagsurot Kadagiti Sibil a Karbengan a maaramid dagiti kasta a dagus a pannakibaet. Ti pannakapaay a sumurot kadagiti alagaden dagiti dagus a pannakibaet ket mabalin a maibilang a sabali pay a panaglabsing, a mabalin nga agbanag iti sabali pay nga imbestigasion, panagduktal ken panangikeddeng. [Epektibo **NOB 17 2019**] Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §§302A-1101, 302A-1112; 5 U.S.C. §301, 42 U.S.C. §2000d et seq., 34 C.F.R. §100.9; 34 C.F.R. §101.11)

§8-19-31 Imbestigasion. (a) Nu maaramid ti reklamo, ti prinsipal wenko ti nadutokan ket mangikabil iti patas nga imbestigador iti tukad ti pagadalan (“imbestigador”) a mangaramid iti naannad ken patas nga imbestigasion. Apaman a maaramid ti imbestigasion, ti prinsipal wenko ti nadutokan ket nasken a bagaanna dagiti nagannak nga addaan iti nasayaat nga intension iti kabiitan a mabalín a tiempo tapno maimpormaran dagiti nagannak maipapan iti imbestigasion. Nu kalpasan ti panagaramid kadagiti nainkalintegán a gandát, ket saan a makontak ti prinsipal wenko ti nadutokan ti nagannak, mabalín a mangrugi ti imbestigador ken kompletoenna ti imbestigasion.

Ti agrekreklamo/biktima ken ti respondent ket mapalubosan nga ipaay dagiti nagan dagiti saksi a patienda nga addaan iti impormasion a mainaig iti reklamo ken mangipaay iti ebidensia a patienda a mainaig iti reklamo.

(b) Apaman a maala ti imbestigador ti nasesita a mainaig nga impormasion ken dagiti dokumento, agsukimat ti imbestigador ken idokumentona ti sidadaan nga ebidensia, addaan obdipektibo a tingitingen ti kredibilidad dagiti partido ken saksi, gupgopena dagiti amin a sidadaan nga ebidensia, karaman ti mangpabasol ken mangilisi nga ebidensia, ken ibilangna ti naidumduma ken kumplikado a situasion ti tunggal kaso. Apaman a makumpleto daya, isagana ti imbestigador dagiti makuatan nga impormasion ken agdesision iti aniaman a maitutop nga aksion a nasken a maaramid tapno mapasardeng ti panangidumduma, panangriribuk, panag-bully wenko panagibales ken malappedan ti pannakaulitna manen ken tapmo maremedioan dagiti epektona iti nagreklamo/biktima ken ti komunidad ti departamento. Ipasa ti imbestigador dagiti makuatanna iti prinsipal wenko iti nadutokan, nga agdesision nu buklen dagiti impormasion ti maiparit a kababalin ti estudiante iti babaen ti seksion 8-19-6(a) wenko 8-19-13(a). Aniaman a pangdisiplina nga aksion a maaramid ket sakupen dagiti probision dagiti seksion 8-19-5 agingga iti 8-19-13, kas mayannatop, karaman ti karbengan nga agapela.

(c) Kalpasan ti konklusión ti imbestigasion, ti prinsipal wenko ti nadutokan, iti panagkunona iti Sangay ti Panagsurot kadagiti Sibil a Karbengan, ket ikeddengna nu ti aniaman a remedio ket naited iti siasinoman nga individual a kapaset iti imbestigasion. Nu madesisionan a maited dagiti remedio, ti prinsipal wenko ti nadutokan ket ipatungpalna dagiti remedio. Ti agrekreklamo/biktima ket maikkan iti nakasurat a pakaammo nu dagiti alegasion ket napaneknekan, ti resulta ti imbestigasion, aniaman a remedio a naited, ken aniaman a dadduma nga aksion nga inaramid ti departamento a direkta a mainaig iti agrekreklamo/biktima. Ti respondent ket maikkan iti nakasurat a pakaammo nu dagiti alegasion ket napaneknekan, ti resulta ti imbestigasion, aniaman a remedio a naited, ken aniaman a dadduma nga aksion nga inaramid ti departamento a direkta a mainaig iti sumungbat.

(d) Ti imbestigador ket ikagumaanna a kompletoen ti imbestigasion iti uneg ti lima nga aldaw ti panagadal manipud iti petsa a naited ti banag iti imbestigador. Nu napapaut ngem lima nga aldaw ti imbestigasion, pakaammoan ti imbestigador dagiti partido babaen iti panagsurat maipapan iti pannakaitantan, mangipaay kadagiti rason ti pannakaitantan, ken ti kaatiddog ti kanayonan nga

oras a kasapulan tapno makumpleto ti imbestigasion. [Epektibo **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112) (Imp: HRS §§302A-1101, 302A-1112; 5 U.S. C. §301, 42 U.S.C. §2000d et seq., 34 C.F.R. §100.9; 34 C.F.R. §101.11)

§8-19-32 Naituloy nga imbestigasion. Imbestigaran ti departamento dagiti alegasion dagiti panaglabsing iti daytoy a babaen a kapitulo uray nu awan ti naidatag a pormal a reklamo wenno nu naisanud ti reklamo. [Epektibo **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112)

§8-19-33 Tulong iti lengguahe, tulong iti panagsurat, wenno nainkalinteg nga akomodasion. Siasinoman nga indibidual nga agrekreklamo wenno makipasaset iti imbestigasion nga agkasapulan iti tulong iti lengguahe wenno tulong iti panagsurat ket maipaayan iti dayta a tulong babaen iti departamento. Siasinoman nga indibidual nga addaan kadagiti disabilidad nga agkasapulan iti nainkalinteg a tulong tapno makareklamo wenno makapasaset iti imbestigasion ket maipaayan iti dayta a tulong babaen iti departamento. [Epektibo **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112)

§8-19-34 Maiparit ti panagibales. Ti panagibales ken panagibales a panang-harass ket maiparit maibusor iti siasinoman a tao gapu ta nakipasaset ti tao iti maprotektaran nga aktibidad. [Epektibo **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112)

§8-19-35 Karbengan nga agbirok iti dadduma a tulong. Awan iti daytoy a kapitulo ti maibilang a manglimita wenno mangisanud iti karbengan ti agrekreklamo/biktima nga agsapul iti dadduma a tulong kas naited babaen kadagiti linteg ti pederal ken estado. Ti agrekreklamo/biktima ket addaan iti karbengan a mangipila iti reklamo iti panangidumduma iti gobierno a pederal wenno estado, karaman dagiti ahensia ti panangipatungpal iti linteg:

- (1) A saan a nangidatag iti reklamo babaen iti daytoy a kapitulo;
- (2) Kagiddanna ti pannakaipila ti reklamo wenno naireport ti insidente iti babaen daytoy a kapitulo;
- (3) Iti aniaman a kanito bayat ti pannakasuspende ti mangipila a reklamo wenno naireport nga insidente babaen iti daytoy a kapitulo; wenno
- (4) Kalpasan a mangipila ti reklamo wenno maireport ti insidente babaen iti daytoy a kapitulo ket nataming.” [Epektibo **NOB 17 2019**] (Auth: HRS §302A-1112)

2. Ti materiales, malaksid kadagiti nagtaudan a nota ken dadduma pay a nota, a mabaliwan ket maikkan iti brakel ken maugedan. Ti baro a materiales ket maikkan ti underscore.

3. Dagiti kanayonan a nota a nagtaudan ti update ken dadduma pay a nota a mangipakita kadagitoy a pannakaamiendar ken pannakagupgop ket saan a maikkan ti underscore.

4. Dagitoy a pannakaamiendar ken pannakagupgop ti kapitulo 8-19, dagiti Administratibo a Pagalagadan ti Hawaii, ket agepekto sangapulo nga aldaw kalpasan ti pannakaidatagna iti opisina ti Lieutenant a Gobernador.

Pasingkedak a dagiti nadakamat ket kopia dagiti pagalagadan a naisurat iti Ramseyer a format kas maiyannatup kadagiti kalikaguman ti seksion 91-4.1, Dagiti Narebisar a Paglintegan ti Hawaii, a napasingkedaan iti ken mangipila iti Opisina ti Lieutenant a Gobernador.

NAAPROBARAN SEGUN
ITI PORMANA

Deputado nga Abogado
Heneral

CATHERINE PAYNE,
Panguloen ti Lupon ti Edukasion

David Y. Ige
Gobernador
Estado ti Hawaii

Napetsaan: 11-07-2019

19 NOV-7 P4:10

OPISINA TI LIEUTENANT A
GOBERNADOR

Nai-file

STATE OF HAWAII
DEPARTMENT OF EDUCATION

DEPARTMENT OF EDUCATION
HAWAII ADMINISTRATIVE RULES
TITLE 8, CHAPTER 19
COMPLAINT FORM

COMPLAINANT INFORMATION

Last Name		First Name		Middle Name	
Number and Street			City	State	Zip
Home Phone ()			Work Phone ()		
School/Office			Complex Area		

ALLEGED VICTIM(S)

Name	Address	Phone Number
Name	Address	Phone Number

COMPLAINANT STATUS (Check Applicable Box)

Student Parent Legal Guardian Staff Other (Specify) _____

ALLEGED STUDENT OFFENDER(S) (If Known)

Name	Grade	School
Name	Grade	School
Name	Grade	School

BASIS OF COMPLAINT (Check Applicable Box)

Discrimination Harassment (including Sexual Harassment) Retaliation Bullying

Date(s) of Incidents ___/___/___ ___/___/___ ___/___/___

COMPLAINT SUMMARY (Identify: Who, What, When, and Where)

(Additional pages and attachments may be submitted with this complaint form.)

WITNESS INFORMATION (Provide Names of Witnesses)

Name	☐ Student ☐ Adult	Address/Organization	Phone
Name	☐ Student ☐ Adult	Address/Organization	Phone
Name	☐ Student ☐ Adult	Address/Organization	Phone

Statement: The information provided above is truthful and correct to the best of my knowledge.

Principal or Designee:
Date Received By

_____	____/____/____
Complainant's Signature	Date
_____	____/____/____
Principal or Designee	Date

In accordance with the Americans with Disabilities Act and other applicable state and federal laws, if you require reasonable accommodations due to a disability, please contact a supervisor, principal, complex area superintendent, or assistant superintendent.